

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านวังตะเคียนทอง

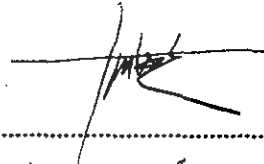

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544
ISBN...

หน้าอนุมัติ

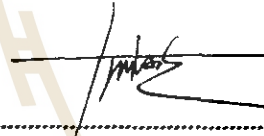
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ สิตกุล)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ สิตกุล)

(อาจารย์พงศัมิตร ไพรัชกลาง)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ เดือน พ.ศ.

- 8 ต.ค. 2545

บทคัดย่อ

กำจอน บุญจันทร์: การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน วังตะเคียนทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์คร. ทวีศักดิ์ ศิลกุล

ISBN...

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหลักและเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นอยู่ของชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน และเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารการจัดการเงินกองทุนของตนเอง

โดยให้บัณฑิตกองทุนเป็นผู้ประเมินซึ่งวัตถุประสงค์ในการประเมิน คือ เพื่อทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านรวมถึงศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ชีพท์โมเดลเป็นรูปแบบในการประเมิน และใช้ บร.1-บร.12 เป็นเครื่องมือในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชาวบ้าน ซึ่งในเรื่องต่าง ๆ นั้น เป็นข้อมูลส่วนประกอบการศึกษาทำการวิจัย

จากกรณีดังกล่าวของสนับสนุนทฤษฎีทางศักยภาพของชุมชน ทฤษฎีวิวัฒนาการทางการพัฒนาศักยภาพของชุมชน กระบวนการ พฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ ก็ตาม ถ้าเป็นสิ่งนิยมแบบฝังลึก สิ่งนั้น ๆ จะกลายเป็นวัฒนธรรมที่สืบเนื่องมาโดยตลอด ยังเป็นตัวอย่างให้เห็นในสังคมปัจจุบันได้

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ประเมินขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้นำชุมชน และ
กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดี ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการ
ดำเนินงานประเมิน ดังนี้

อาจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ ศิลกุล และ อาจารย์พงษ์ศัมิตร โพธิ์กลาง อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.พัฒนา กิตติอาษา และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาทั่วไป

สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชา
การ พัฒนารถอำเภอและปลั๊กบอร์ด. ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่ นายอำเภอ

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณชาวบ้านวังตะเคียนทองที่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามต่าง ๆ

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดี
ตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

กำจอน บุญจันทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1. บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
กรอบแนวคิดทางทฤษฎี.....	2
วิธีการดำเนิน.....	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	3
2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์.....	5
ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	6
แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	10
หลักการประเมินโครงการแบบชีพโมเดล.....	14
เอกสารอื่น ๆ.....	16
3. วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	18
วิธีการประเมินโครงการ.....	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	18
เครื่องมือการประเมินโครงการ.....	19
ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ.....	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
การนำเสนอผลการวิเคราะห์.....	23
4. ผลการติดตามประเมินผลโครงการ.....	24
ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริบทระดับประเทศ.....	24
นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SME s).....	25
บริบทระดับท้องถิ่น.....	31
ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม.....	34
ผลการประเมินหน่วยระบบ A.....	34
ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า หน่วยระบบ B.....	44
5.สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	51
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	51
วิธีการดำเนินการ.....	51
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	52
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	61

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.การประเมินหน่วยระบบ AและB.....	18
2.ตัวชี้วัดหน่วยระบบ Aและ B.....	20
3.สัดส่วนรายได้ของประชากรในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง.....	24
4. คุณค่าการค้าของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2530-2539.....	28
5. แสดงจำนวนประชากรแยกตามอายุ.....	32
6.แสดงจำนวนครอบครัวที่มีที่ดินเป็นของตนเอง.....	33
7.แสดงจำนวนแหล่งน้ำ.....	33
8.รายชื่อคณะกรรมการ.....	36
9.แสดงจำนวนผู้ที่ได้กู้เงินแยกตามประเภทกิจกรรม.....	41
10.แสดงจำนวนเงินกู้แยกตามประเภทกิจกรรม.....	42
11.แสดงอาชีพผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน.....	43
12.แสดงเทคนิควิธีการทำการเกษตร-เลี้ยงสัตว์.....	47

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กองทุนเงินล้านเป็นกองทุนที่สะท้อนพัฒนาการศักยภาพของชุมชนที่สำคัญประการหนึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับอนาคตของกองทุนเงินล้าน เพราะกองทุนเงินล้านได้เข้ามามีบทบาทในหมู่บ้านและชุมชน หลังจากรัฐบาลชุดปัจจุบันเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ ตามที่ได้ให้นโยบายไว้ก่อนได้รับเลือกตั้งมาเป็นรัฐบาลหลังจากนั้นรัฐบาลได้ตั้งงบประมาณ และได้แจกจ่ายกับหมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ และให้สมาชิกในหมู่บ้านบริหารจัดการกันเอง โดยอยู่ภายใต้กฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ การเกิดผู้ค้ำชูโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาคมเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐานเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านชุมชนสำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายและบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความจำเป็นเร่งด่วน เพิ่มขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อศักยภาพในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน ผู้การพึงพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาที่ได้จัดตั้งกองทุนเสร็จแล้ว และได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านแล้ว การบริหารอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุน ไปสู่ความเข้มแข็ง ด้านสังคม เศรษฐกิจ อย่างยั่งยืนจึงเห็นสมควรให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อย่างต่อเนื่องสืบไป วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การศึกษาวิจัย การประเมิน โครงการเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินล้าน ที่หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จะทำให้ถึงศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินล้าน ซึ่งแยกกล่าวถึงความสำคัญในการประเมินโครงการ ได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้าน ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
2. ศึกษาถึงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการ

ช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

1. บริเวณที่ทำการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ และศึกษาศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้านเฉพาะหมู่บ้าน วังตะเคียนทอง ตำบลวังกระแจะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2. ขั้นตอนการประเมินโครงการกองทุนเงินล้านศึกษาวิธีการดำเนินการและขั้นตอนการดำเนินการกับกองทุนเงินล้าน ดังนี้

- 1) การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนเงินล้าน
 - 2) กฎระเบียบ
 - 3) การรับสมาชิก
 - 4) เกณฑ์การพิจารณา
 - 5) การติดต่อกับหรือผลตอบแทนบริจาค
 - 6) ผลประโยชน์จากกองทุน จะนำมาจัดสรรอย่างไร
3. การสืบเนื่องในการดำเนินการ โครงการกองทุนเงินล้าน

ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ที่แสดงถึงการสืบเนื่อง ในการดำเนินการกองทุนเงินล้านจากเริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการของกองทุนเงินล้านบ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระแจะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นในทางจัดการ บริหารเงินกองทุน วิธีการดำเนินการ

การศึกษาถึงศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้าน ที่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระแจะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาการประเมินโครงการเชิงคุณภาพ โดยได้จัดลำดับขั้นตอนวิธีการศึกษาดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการศึกษาถึงศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้านที่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระแจะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา กับการเพิ่มศักยภาพของชุมชน โดยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบ จากเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ที่พรรณนาขึ้นจากรายงานการสำรวจ เน้นเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพของชุมชนในหมู่บ้านเท่านั้น

1.2 ข้อมูลจากเอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานราชการที่สำคัญคือ สำนักงานพัฒนาการอำเภอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องข้อมูลในหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระแจะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน

1.3 ข้อมูลจากการสำรวจ สังเกต และสัมภาษณ์

1.3.1 ตำรวจลักษณะภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้านวังตะเคียนทอง เส้นทางติดต่อกับชุมชน ใกล้เคียงคลองคนบริเวณสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องตามสภาพภูมิศาสตร์

1.3.2 การสังเกต ได้ใช้วิธีการสังเกต อย่างต่อเนื่องถึงลำดับขั้นตอนการดำเนินการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนเงินล้านหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทุกลำดับการ

1.3.3 การสัมภาษณ์ ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คณะกรรมการ สมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกองทุนเงินล้าน หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อเป็นการเน้นให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินการ กองทุนเงินล้านที่เป็นค่าความจริง ของบุคคล จากเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

2. การจัดระบบข้อมูล ได้จัดแบ่งออก 2 กลุ่ม

2.1 ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 ข้อมูลจากภาคสนาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้จัดระบบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1-1.3 ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลจากภาคสนาม จัดระเบียบข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้ คือ

3.1 การประเมินค่า

3.2 การตีความ

3.3 การวิเคราะห์

3.4 การลงความเห็น

(โดยการวิเคราะห์ตามหลักการศึกษาเชิงคุณภาพ)

4. การนำเสนอผลการศึกษา

จะได้เสนอผลงานการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลทั้งประเภท ปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

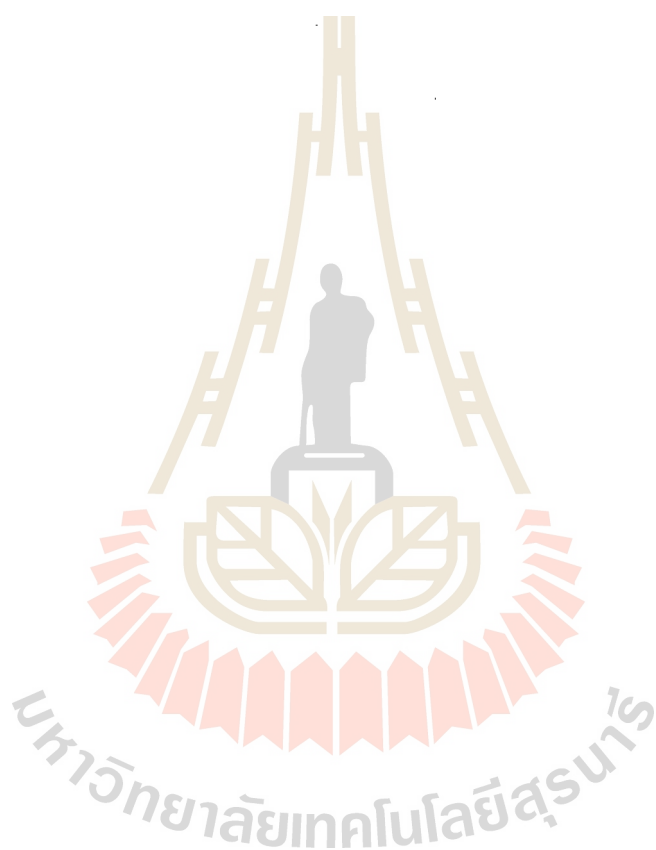
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินล้าน หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จะทำให้ทราบถึง ศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินล้าน ซึ่งแยกกล่าวถึงความสำคัญในการศึกษา ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้าน ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ได้ทราบถึงประสิทธิภาพ การจัดการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งตนเอง

ได้อย่างยั่งยืน มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านให้
ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึงศักยภาพของชุมชน กับอนาคตของกองทุนเงินล้านกรณีบ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยได้จัดลำดับขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1.นโยบาย

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งหนึ่งล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมรายได้ให้แก่ประชาชน ในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก

หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการคือ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 2) การจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
 - 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
 - 4) การติดตามประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน
- มีดังนี้

4.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน

4.2 ส่งเสริมท้องถิ่น ชุมชน ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

4.3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อ แก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

4.4 เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม

4.5 ประชาชนในท้องถิ่น มีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้าน เศรษฐกิจและสังคม

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การศึกษาวិจัย การประเมินโครงการเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน กับอนาคตของกองทุนเงินล้านที่หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

จะทำให้ถึงศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินล้าน ซึ่งแยกกล่าวถึงความสำคัญในการประเมินโครงการได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้าน ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
2. ศึกษาถึงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านให้ ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แยกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ “ โดยมีชื่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองคณายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็น รองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คณะผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการเลขาธิการ คณะกรรมการอำนวยการและผู้ช่วยเลขาธิการจำนวนไม่เกิน 4 คน ให้มีที่ปรึกษา คณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย สามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีก ได้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะ รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมี วาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ใน ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 3. นอกจากการพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. คาย
2. ลาออก
3. เป็นบุคคลล้มละลาย
4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือน ไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 4. การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นกรรมการในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 5. คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุน
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุนจัดทำร่าง
3. กฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางในการบริหารงานกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรประโยชน์ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับการคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหาร

กองทุน

7. แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบคำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ

หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติ ให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้โดยถือว่าเป็น การปฏิบัติราชการหรือ ปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยไปปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลาหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปปฏิบัติงานตามปกติ โดยให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลาบางเวลาหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 6. การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ 3. มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 7. ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุม และค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2. สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1. ให้มีสำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 2. สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานของธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และ

คณะอนุกรรมการ

3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน

4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน

5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

6. จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน

7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน

8. ให้การสนับสนุนและปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและดำเนินผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนบริหารกองทุน

10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ต.วังกะทะ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา มีดังต่อไปนี้

1.ที่ตั้งของกองทุนหมู่บ้านอยู่ที่ บ้านวังตะเคียนทอง หมู่ที่ 6 ต.วังกะทะ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา 30130

2.วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนมีดังนี้

2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก

2.2 ส่งเสริมการออกทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก

2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี คุณธรรม

2.5 เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม

3.แหล่งที่มาของกองทุน

3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

3.2 เงินกู้ยืม

3.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน

3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

3.5 เงินฝากสัจจะ และเงินรับฝาก

3.6 เงินค่าหุ้น

3.7 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

3.5 เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพัน

อื่นๆ

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 4.1 เป็นผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 4.2 เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของกองทุน
- 4.3 พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 4.4 เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนเห็นชอบให้เป็นสมาชิก
- 4.5 อุดหนุน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 4.6 มี เงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนทั้งหมด

5. การสมัครเป็นสมาชิก

- 5.1 ขึ้นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 5.2 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครได้เป็นสมาชิกกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครสมาชิก ได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก
- 5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาการรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิก
- 5.4 เมื่อได้รับการเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งให้บุคคลชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายใน 3 วัน

6. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

- 6.1 ตาย
- 6.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออก
- 6.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกสารตั้งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ
- 6.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติ ให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม
- 6.5 จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุน
- 6.6 จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
- 6.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

อ้างถึงระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และฉบับที่ 2 หมวด 5,6,7,8,9 กล่าวว่

1.ก่อนจะมีการจัดเวทีประชาคมเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้อนุคณะกรรมการ อำเภอที่ใ้รับมอบหมายได้ประชาสัมพันธุ์ให้หัวหน้าครัวเรือนเข้าใจ แนวทางการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

2.จัดให้มีการจัดเวทีประชาคม เลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ มีความรับผิดชอบ เป็นคนดีของหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือน ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมด เพื่อเปิดเวทีประชาคม

3.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีจำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยกรรมการทั้งชายหญิงในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน ให้คณะกรรมการด้วยกันเลือกตั้งเองเป็นประธาน รองประธาน เற்றுญติก และเลขานุการ

4.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องมีคุณสมบัติตามวรรค 5 ข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ดังนี้

4.1เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและชุมชนและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

4.2เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุ 20 ปี บริบูรณ์

4.3ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4.4ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนคนไร้ความสามารถ

4.5ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

4.6ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แร่การกำหนดโทษหรือรอการทำโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความรับผิดชอบต่อทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ และความผิดฐานบุกรุก

4.7ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

4.8ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

4.9ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน เนื่องจากคณะกรรมการกองทุน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการกองทุนทั้งหมดที่

มีอยู่และหรือที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

5.คณะกรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้

6.เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 1 ปี ให้จับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด แล้วจัดให้มีการคัดเลือกผู้เข้าดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการที่พ้นวาระ

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและการประเมินความพร้อมนั้นมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆตามสภาพความจริง ซึ่งจะต้องมีความพร้อมด้านต่างๆดังนี้

1. กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการเป็นไปตามระเบียบกองทุนฯ และวิธีการที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้ ตามแบบขอขึ้นทะเบียนฯ (กทบข.2) ส่วนที่ 2 ข้อ 2 ข้อ 1,2,3 1 และแบบ กทบ.1

2. คุณสมบัติกรรมการตามระเบียบกองทุน ตามแบบขอขึ้นทะเบียนฯ (กทบข.2) ส่วนที่ 1 ข้อ 4 และแบบ กทบ.1

3. ความรู้และประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารกองทุนฯของคณะกรรมการกองทุน ตามแบบขอขึ้นทะเบียน (กทบ.2) ส่วนที่ 2 ข้อ 4 ส่วนที่ 5 ข้อ 1-5 และข้อ 10

4. ระเบียบข้อบังคับในกาดำเนินงานกองทุนฯ ตามแบบขอขึ้นทะเบียน (กทบข.2)ส่วนที่ 3 ข้อ 1,2 และข้อ 3 โดยการตรวจสอบหลักฐานจากธนาคาร

5. การมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน ตามแบบขอขึ้นทะเบียน (กทบข.2) ส่วนที่ 4 ข้อ 1,2,3,5

6. สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบครบถ้วน ตามแบบขอขึ้นทะเบียน (กทบ.2) ส่วนที่ 4 ข้อ 2,3 โดยการตรวจสอบหลักฐานจากธนาคาร

7. มีการเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนแล้ว ตามแบบขอขึ้นทะเบียน (กทบ.2) ส่วนที่ 4 ข้อ 3 โดยการตรวจสอบ หลักฐานจากธนาคาร

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น จะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกักกั้มเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1.สมาชิกที่ประสงค์ขอกู้เงินจากกองทุนจะต้องจัดทำคำขอกู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

2.คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้

คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่ง ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท ส่วนการกู้ยืมเงินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไข และรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้ และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้ง ผู้แทนกรรมการอย่างน้อย 2 คน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีเงินออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุน

การโอนเงินเข้าบัญชีเงินกู้ ธนาคารจะทำหน้าที่โอนเงิน เข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน

4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

5. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้ที่อัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

6. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้ชำระคืน ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้ลงทุนทุกประเภท จะต้องนำเงินไปลงทุน ณ ธนาคารและนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุน ไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน

7. กรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณากดหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่ง รายใดเมื่อมีเหตุผลอันควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกเสียกึ่งหนึ่ง

8. กรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ในการขอกู้ยืมหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อ ได้ว่าผู้กุนำเงินไปใช้ในกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเลิกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อลงมติให้ผู้ซึ่งนำเงินไปไฉนออกถอน วัตถุประสงค์ พ้นจากสมาชิกภายในระยะเวลา 30 วัน หลังจากยกเลิกสัญญา และสมาชิกที่พ้น สภาพห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปี

กรณีหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มี เกณฑ์สำหรับพิจารณา ดังนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการ เพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการ กองทุนตามแบบ กทบ. 01 โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจน
2. ลักษณะโครงการจะต้องเป็น โครงการที่สามารถดำเนินการ ได้จริง มีความเป็นไปได้ ทางการตลาด
3. วงเงินกู้ให้กับสมาชิก ไม่เกิน 20,000 บาท คณะกรรมการจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อ พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้ต้องไม่เกิน 50,000 บาท
4. การขอกู้เงินฉุกเฉินจะได้ไม่เกินรายละ 3,000 บาท
5. สมาชิกจะต้องดำเนิน โครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็น ไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้
6. การทำสัญญาเงินกู้ทุกประเภท จะต้องทำสัญญา ไว้กับกองทุน
7. ต้องใช้สมาชิกกองทุนจำนวน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้
8. กรณีเงินกู้ฉุกเฉิน ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว
9. การชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้ชำระคืนภายในหนึ่งปี
10. การชำระคืนเงินกู้ฉุกเฉินพร้อมดอกเบี้ยให้ชำระคืนภายใน 120 วัน
11. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะคิดในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี
12. อัตราดอกเบี้ยเงินฉุกเฉิน จะคิดร้อยละ 2 ต่อเดือน
13. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละ 7 ต่อปี
14. ค่าปรับในกรณีผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อวัน

4. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

1. รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสคริพเวน (Scriven's Evaluation Ideologic and Model) สคริพเวน ได้กำหนดความหมายของการประเมิน “การประเมินเป็นกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและการ กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน” และมีความพยายามที่จะสร้างแนวคิดของไทเลอร์ และครอนบาคเข้าด้วยกัน โดยได้จำแนกประเภทของการประเมินออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.การประเมินชี้คเป้าหมายเป็นหลัก เป็นการประเมิน ที่ใช้เป้าหมายโครงการเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาว่าการดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายโครงการ ซึ่งแบ่งการประเมินเป็น 2 ระยะ คือ

1.1 การประเมินระหว่างดำเนินการ มีเป้าหมายการดำเนินการเพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการดำเนินโครงการระยะต่อไป

1.2 การประเมินผลรวม มีเป้าหมายคือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นหลังโครงการสิ้นสุดลง ซึ่งจะต้องเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

2.การประเมินที่ไม่ใช่เป้าหมายเป็นหลัก เป็นการประเมินที่ไม่ได้มุ่งเน้นโดยเฉพาะผลผลิตที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายเท่านั้น แต่จะนำผลกระทบอื่นๆมาร่วมพิจารณาในการตัดสินใจคุณค่าด้วยระบบคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่สามารถรวบรวมสารสนเทศจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความซับซ้อน ดังนั้นการประเมินตามแนวทางนี้ควรที่จะมีการออกแบบการประเมินให้มีความยืดหยุ่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่า อันจะช่วยส่งเสริมให้การประเมินโครงการมีประสิทธิภาพ ในส่วนที่จะใช้ข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากกว่า แต่มีความยุ่งยากที่เกิดขึ้น คือ การพิจารณาอย่างครอบคลุมในการดำเนินโครงการใดๆที่ตัวชี้วัดเกณฑ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินจะระบุเป็นแนวทางที่ชัดเจนได้ค่อนข้างยาก

นอกจากนี้ ศศรพว. ได้จำแนกการประเมินตามสิ่งที่ประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.การประเมินคุณค่าภายใน เป็นการประเมินคุณค่าในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อาทิ จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา หรือประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การประเมินวิธีนี้เป็นการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะดำเนินการโครงการ

2.การประเมินความคุ้มค่า เป็นการประเมินในส่วนที่ผลของการดำเนินโครงการที่มีต่อผู้บริหารจากโครงการ

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนเสร็จแล้ว และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุน รับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว หรือชุมชนที่ไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็ง ด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องการดำเนินการสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรซึ่งกำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้าง

รายได้ให้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่ง และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดได้มีโอกาสกระทำได้อีกทั้งบัณฑิตได้มีโอกาสยกระดับทางการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่สมควรให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรจะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต” ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตดังกล่าวอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะสรุปได้ว่า

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการของการศึกษาบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและการติดตามประเมินผลวิสัยนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท

3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านละชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

5. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือการที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น อันเป็นกระบวนการขั้นต้นของการวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นที่อยู่อาศัยของคน นอกจากนั้นหลังจากที่กำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานร่วมกัน และปฏิบัติตามแผนของโครงการดังกล่าวแล้ว ยังมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริหารรวมทั้งยังมีส่วนในการควบคุมการประเมินผลโครงการต่างๆของท้องถิ่นซึ่งอาจเป็นไปในทางตรงคือ ได้เข้ามีส่วนร่วมด้วยตนเอง

การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ ร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่นบริหารการจัดการ

ปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

1. ประชาชนไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมประชุม หรือไม่เห็นความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมและออกความคิดเห็น

2.ประชาชนเบื่อบริการภาครัฐให้มีการประชุมขึ้นบ่อยๆ เพราะประชาชนบางรายอาจมีธุระหรือต้องไปทำงาน

3.ประชาชนส่วนหนึ่งไปทำงานต่างถิ่น ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาของตน

4.ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแต่ไม่กล้านำเสนอ

แนวทางการแก้ปัญหา

1.สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้แก่ประชาชน

2.ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ด้านต่างๆ

3.กระตุ้นให้ประชาชนได้มี การออกความคิดเห็นในที่ประชุม และช่วยกันสรุปข้อคิด
เห็นของประชาชน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาในบทที่ 3 นี้ ผู้ประเมินได้นำเสนอเกี่ยวกับ วิธีการประเมินโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ วิธีเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 วิธีการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ใช้วิธีการประเมินโครงการตามรูปแบบ CIPP Model ซึ่งเป็นการประเมินโครงการเชิงระบบ โดยแบ่งระบบออกเป็น 2 หน่วยระบบในการประเมินโครงการ ได้แก่

1. หน่วยระบบ A เป็นหน่วยระบบระดับหมู่บ้าน
2. หน่วยระบบ B เป็นหน่วยระบบระดับรายบุคคล

เมื่อแบ่งหน่วยระบบได้เป็น 2 หน่วยแล้ว ในแต่ละหน่วยระบบ จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบในการประเมิน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ซึ่งสามารถที่จะแสดงหน่วยระบบและองค์ประกอบในการประเมินในแต่ละหน่วย ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การประเมินหน่วยระบบ A และ B

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบระดับหมู่บ้าน	หน่วยระบบ B : หน่วยระบบระดับรายบุคคล
การประเมินบริบท	การประเมินบริบท
การประเมินปัจจัยนำเข้า	การประเมินปัจจัยนำเข้า
การประเมินกระบวนการ	การประเมินกระบวนการ
การประเมินผลผลิต	การประเมินผลผลิต

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านวังตะเคียนทอง หมู่ที่ 6 ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา คือ สภาพแวดล้อมใน

หมู่บ้านวังตะเคียนทอง และสมาชิกในหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่จริง ในหมู่บ้าน ไม่ใช่ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านรวมทั้งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านวังตะเคียนทองหมู่ที่ 6 ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจากประชากรทั้งหมดมาเป็นตัวแทนในการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เป็นการเลือกการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษาเท่าที่จะทำได้จนครบจำนวนที่ต้องการในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอน

2. การสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยศึกษาเป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกกลุ่มตัวอย่างเอง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการเก็บข้อมูลที่เป็นเรื่องเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น

3.3 เครื่องมือการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในครั้งนี้ เป็นเครื่องมือทางสังคมศาสตร์ ซึ่งได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview)
2. แบบสังเกต (Observation)
3. แบบสอบถาม (Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการข้างต้นนั้นมีรูปแบบในลักษณะของแบบรายงาน (บร.) ซึ่งมีทั้งหมด 12 แบบรายงาน ได้แก่

1. แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน (บร.1)
2. แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน (บร.2)
3. แบบรายงานความรู้ความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (บร.3)
4. แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน (บร.4)
5. แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (บร.5)
6. แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (บร.6)

7. แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน (ปร.7)
8. โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (ปร.8)
9. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ (ปร.9)
10. แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน (ปร.10)
11. แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี (ปร.11)
12. การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน (ปร.12)

3.4 ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แยกตามหน่วยระบบ ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดหน่วยระบบ A และ B

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบระดับหมู่บ้าน	หน่วยระบบ B : หน่วยระบบระดับรายบุคคล
ตัวชี้วัดบริบท บริบทระดับประเทศ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความยากจนของประเทศ 2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ 4. ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน 5. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท 6. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ บริบทระดับท้องถิ่น <ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน 2. สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน 	ตัวชี้วัดบริบท <ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพ 2. รายได้ของครอบครัว 3. หนี้สินของครอบครัว (สถาบันการเงินและนายทุนนอกระบบ) 4. ประสบการณ์ในการดำเนินการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบระดับหมู่บ้าน	หน่วยระบบ B : หน่วยระบบระดับรายบุคคล
3. สภาพปัจจุบันของหมู่บ้าน 4. การศึกษาและสาธารณสุข 5. วัฒนธรรมประเพณี 6. ด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้าน 7. ผู้นำชุมชน องค์การชุมชน 8. โครงการพัฒนาที่ผ่านมา 9. ความเข้มแข็งของชุมชน	
ตัวชี้วัดป้องกันเข้า	ตัวชี้วัดป้องกันเข้า
1. นโยบายรัฐบาล 2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. เงินกองทุน 1 ล้านบาท 4. เงินทุนสะสมของกองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ 2. จำนวนเงินทุนอื่น ๆ 3. สถานที่และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ 4. จำนวนแรงงาน 5. ความรู้และทักษะในการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดกระบวนการ	ตัวชี้วัดกระบวนการ
1. การจัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุน 2. การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุน 3. ระบบการจัดทำบัญชี 4. กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน <ul style="list-style-type: none"> - การรับสมาชิก - การหมดสภาพสมาชิก 5. กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน <ul style="list-style-type: none"> - การคัดเลือก / พิจารณาผู้กู้ - การจัดทำเอกสาร / การโอนเงิน - การชำระหนี้ 6. การส่งเสริมการใช้เงินกู้ <ul style="list-style-type: none"> - การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ 	1. การใช้จ่ายเงินกู้ 2. การหาความรู้เพิ่มเติม 3. การหาตลาด 4. การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน 5. การทำธุรกิจ / การดำเนินงาน

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบระดับหมู่บ้าน	หน่วยระบบ B : หน่วยระบบระดับรายบุคคล
ตัวชี้วัดกระบวนการ <ul style="list-style-type: none"> - การช่วยหาตลาด 7. การตรวจสอบการใช้เงินทุน 8. การจัดสรรผลประโยชน์ ตัวชี้วัดผลผลิต <ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนสมาชิกกองทุน 2. จำนวนผู้ที่ได้กู้เงิน 3. ยอดเงินที่ให้กู้ 4. จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ 5. จำนวนเงินที่ได้รับชำระคืน 6. กองทุนหมู่บ้านสะสม 7. การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ 	ตัวชี้วัดผลผลิต <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลโดยตรง <ul style="list-style-type: none"> - รายได้เป็นเงิน ผลผลิตเป็นสังของ <ul style="list-style-type: none"> - ผู้กู้ได้ขยายกิจการ <ol style="list-style-type: none"> 2. ผลโดยอ้อม <ul style="list-style-type: none"> - ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง - ผู้กู้ศักยภาพในการประกอบกิจการเพิ่มขึ้น

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต โดยมีทั้งการสังเกตโดยเข้าไปมีส่วนร่วมและการสังเกตโดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วม
2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสนทนากันในประเด็นที่ผู้ศึกษาต้องการข้อมูลแล้วทำการจดบันทึกไว้
3. การใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้วส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้ศึกษา
4. การจัดประชุมเวทีประชาคมหมู่บ้าน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล ทำการจำแนกประเภทของข้อมูลแล้วนำข้อมูล

เหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์ ในการประเมิน โครงการครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จะใช้สถิติในการวิเคราะห์ ซึ่ง ได้แก่ การแจกแจง ความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เช่น ข้อมูลเพศ ข้อมูลรถยนต์ ข้อมูลการศึกษา

สูตรในการคำนวณ การหาค่าร้อยละ (percentage)

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

โดยที่ P คือค่าร้อยละ

f คือความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนให้เป็นค่าร้อยละ

N คือจำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

สูตรในการคำนวณ การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

โดยที่ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของข้อมูลทุกตัว

N = จำนวนของข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้วิธีการสรุปข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ หรือประเด็นคำถามในการประเมิน

3.7 การนำเสนอผลการวิเคราะห์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนของการนำเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มาแจกแจงรายละเอียด พร้อมกับออกแบบผลการวิเคราะห์ให้อยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสะดวกต่อการใช้งาน

โดยผู้ทำสารนิพนธ์ได้เสนอผลการวิเคราะห์ตามลักษณะข้อมูลดังนี้

1. นำเสนอผลการวิเคราะห์ที่เป็นจำนวนสถิติ และตัวเลข ตามแบบ บร. ต่าง ๆ และ สารนิพนธ์

2. นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นข้อความตามแบบ บร. ต่าง ๆ และสารนิพนธ์

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง หมู่ที่ 6 ตำบลวังกะทะ อำเภอบำรุง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎีชีพพีโมเดล (CIPP Model) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

4.1.1 บริบทระดับประเทศ

ความยากจนของประเทศ

นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมาจนถึงปลายแผนพัฒนาฉบับที่ 7 (2535-2539) ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้น แม้ว่าในแต่ละแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมามีเป้าหมายแก้ไขความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชาชน และการกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค แต่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ไม่เป็นที่น่าพอใจนัก จากแถลงการณ์ของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDR) ประจำปี 2537 แจ้งว่า การกระจายรายได้ของประเทศไทยมีระดับความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น และความเหลื่อมล้ำของรายได้ดังกล่าว ได้เริ่มเข้าใกล้ระดับของประเทศที่มีส่วนต่างระหว่างรายได้กว้างที่สุดแล้ว

ตารางที่ 3 สัดส่วนรายได้ของประชากรในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง

ประเทศ	ปี พ.ศ.	รายสุด 40%	จนสุด 60%
บราซิล	2532	84.3	15.7
กัวเตมาลา	2532	81.6	18.4
ฮอลแลนด์	2532	81.1	18.9
ปานามา	2532	81.1	19.9
ชิลี	2532	79.1	20.9
ไทย	2537	76.9	23.1
โคลัมเบีย	2534	76.2	23.8
เม็กซิโก	2527	75.8	24.2
โคลัมเบีย	2532	75.3	24.7
มาเลเซีย	2532	74.1	25.9

คอสตาริกา ประเทศ	2532 ปี พ.ศ.	72.7 รายสุด 40%	27.3 จนสุด 60%
เวเนซุเอลา	2532	71.4	28.6
	2533	66.2	33.8
จีน	2528	61.3	38.7
เนปาล	2532	59.1	40.9
โปแลนด์	2535	58.4	41.6
บัลแกเรีย	2532	56.4	43.6
ฮังการี			

ที่มา : World Bank, Word Development Report 1994

และในส่วนของประเทศไทย ประมาณการ โดย IDRI

จากตาราง แสดงว่า ในปี พ.ศ. 2537 ระดับความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยร้อยละ 40 และกลุ่มคนจนร้อยละ 60 อยู่ในอันดับที่ 6 ของประเทศที่กระจายรายได้เร็วที่สุด สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทยยังคาดไว้ด้วยว่า ช่องว่างระหว่างรายได้ของประเทศไทยจะยิ่งกว้างขึ้นอีก ในปี พ.ศ. 2538 คือ ส่วนแบ่งรายได้ของคนรวยที่สุดจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 77.15 ในขณะที่ส่วนแบ่งรายได้ของคนจนที่ต่ำสุดลดลงเหลือร้อยละ 22.85 (การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกที่พึ่งแรงงานเป็นหลัก มาเป็นการใช้เทคโนโลยีระดับกลางและสูง ประกอบกับความได้เปรียบทางด้านแรงงานราคาถูกของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านได้สิ้นสุดแล้ว แต่ปรากฏว่ามากกว่าร้อยละ 80 ของแรงงานในประเทศไทยมีระดับการศึกษาชั้นประถมหรือต่ำกว่า ผลก็คือ แรงงานไทยไร้ฝีมือมีปัญหาหารายได้ตกต่ำโดยเปรียบเทียบ เพราะตำแหน่งงานไร้ฝีมือลดลง นอกจากนี้ยังมีปัญหาผู้ลี้ภัยเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายมาก ทำให้ระดับรายได้ของแรงงานไร้ฝีมือเพิ่มขึ้นได้ช้าลงไปอีก)

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

บทบาทและความสำคัญของ SMEs

ในปัจจุบัน ภาคธุรกิจของไทยประกอบด้วยรัฐวิสาหกิจจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 8.5 แสนกิจการในจำนวนนี้ กว่าร้อยละ 99.7 จัดว่าเป็นรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกล่าวคือ มีการจ้างงานไม่เกิน 200 คนต่อกิจการ และประมาณร้อยละ 40 เป็นรัฐวิสาหกิจขนาดเล็กมากซึ่งอยู่นอกระบบ ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

ในภาคอุตสาหกรรม แรงงานประมาณกึ่งหนึ่ง และการจ้างงานใหม่ที่เกิดขึ้นหลังวิกฤตการณ์ในปี พ.ศ. 2540 ประมาณร้อยละ 60 อยู่ใน SMEs

ประมาณร้อยละ 30 ของวิสาหกิจไทยพึ่งพาดุลการค้าต่างประเทศ และอุตสาหกรรมส่งออกขนาดใหญ่ของไทยใช้วัตถุดิบแปรรูปขั้นต้นและชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศส่วนหนึ่ง การเพิ่มขีดความสามารถของ SMEs ที่เป็นผู้ผลิตเพื่อส่งออกและ SMEs ที่รับช่วงการผลิตจากผู้ส่งออก จึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาการส่งออกของไทยและการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศในภาพรวม

นอกจากนั้น รัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กที่กระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ เป็นทั้งผู้ซื้อผลผลิต และผู้ผลิตสินค้าและบริการสนองความต้องการของราษฎรผู้บริโภคในท้องถิ่นห่างไกล จึงเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการกระจายรายได้และความเจริญสู่ภูมิภาค

วิสัยทัศน์ของการพัฒนา SMEs ภาคอุตสาหกรรม

(1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

(2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของคนไทยมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านการผลิต การตลาดและ

(3) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ และเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจต่าง ๆ ในทุกภูมิภาคอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความสมดุลในโครงสร้างเศรษฐกิจสังคม เป็นกลไกที่สามารถช่วยบรรเทาผลกระทบจากความผันผวนในเศรษฐกิจโลกที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

กลยุทธ์และมาตรการในการพัฒนา SMEs

เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาข้างต้น จึงกำหนดกลยุทธ์และมาตรการ ประกอบไปด้วย 7 กลยุทธ์หลัก คือ

กลยุทธ์ที่ 1 ขกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีการจัดการ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้ประกอบการและทรัพยากรบุคคลของ SMEs

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างและขยายโอกาสด้านการตลาดแก่ SMEs

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มขีดความสามารถของสถาบันการเงินและสร้างกลไกเสริมทางการเงิน เพื่อส่งเสริม SMEs

กลยุทธ์ที่ 5 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ 7 สร้างความเชื่อมโยงและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจครบวงจร

ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ดุลการค้า (Balance of Trade) คือ ส่วนแตกต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าออกและมูลค่าของสินค้าเข้า (The difference between the money value the country's merchandise import and exports)

ดุลการค้าของประเทศไทย

ฐานะทางการค้าระหว่างประเทศของไทยอยู่ในภาวะขาดดุลมาตลอด นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2495 เป็นต้นมา โดยขาดดุลการค้าเป็นมูลค่า 905.7 ล้านบาท .ในปี 2494 ประเทศไทยอยู่ในฐานะเกินดุลการค้าเป็นมูลค่า 708.0 ล้านบาท และตั้งแต่ปี 2495 จนกระทั่งปัจจุบันนี้ ประเทศไทยก็อยู่ในฐานะขาดดุลการค้าติดต่อกันมาโดยตลอด ถึงแม้บางปีมูลค่าการขาดดุลการค้าจะลดลงบ้างก็เป็นชั่วคราวเท่านั้น สาเหตุของการขาดดุลการค้าของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม สินค้าออกส่วนใหญ่ที่เป็นหลักในการส่งออกไปขายยังต่างประเทศเป็นสินค้าทางด้านเกษตร ซึ่งเรียกว่าสินค้าขั้นปฐม (Primary Products) ซึ่งหมายถึงผลผลิตจากไร่ นา ป่าไม้ การประมง หรือแร่ธาตุที่มีการแปรรูปในเบื้องต้นเท่าที่จำเป็น ซึ่งได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง กุ้งสด ติบुक เป็นต้น เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่า สินค้าขั้นปฐมนั้นมักจะมีการเคลื่อนไหวด้านราคาอย่างรุนแรงและมีแนวโน้มต่ำลง ในขณะที่การเคลื่อนไหวในด้านความต้องการมีน้อยหรือมากหรืออาจไม่มีเลย ซึ่งเป็นสาเหตุให้รายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมไม่แน่นอน นอกจากนั้นยังประสบกับปัญหาต่าง ๆ ในตลาดต่างประเทศ ทั้งในด้านการแข่งขันกับประเทศอื่นและการกีดกันการนำเข้าจากประเทศผู้นำเข้า เช่น การกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้าที่นำเข้าจากประเทศผู้นำเข้าสูงเกินไป การกำหนดกำแพงภาษีนำเข้าจากประเทศไทยสูงกว่าสินค้าจากประเทศอื่น ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะมิให้มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย

สินค้าที่ประเทศไทยสั่งเข้า กว่าร้อยละ 80 เป็นสินค้าประเภททุน เครื่องจักร อุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาตนเองไปในทิศทางของประเทศกึ่งอุตสาหกรรม ในเมื่อยังไม่มีบทพึ่งพาตนเองได้ในเรื่องสินค้าพื้นฐานเหล่านี้ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังจะต้องเสียบริษดุลการค้าไปอีกนาน เมื่อได้พิจารณาความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของสินค้าเข้าและสินค้าออก แต่เราก็เห็นความจำเป็นที่จะต้องให้เป็นไปอย่างนี้ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ต้องการขยายงานในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการเกษตรต้องปรับปรุงให้ทันสมัย อีกทั้งอุตสาหกรรมก็ต้องขยายตัวออกไปอีกเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตเพื่อการส่งออกอันเป็นหนทางที่จะได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ และช่วยลดดุลการค้าเสียบริษในที่สุด

ตารางที่ 4 คุณการค่าของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2530-2539 (มูลค่าล้านบาท)

ปี	มูลค่าการค้า	มูลค่านำเข้า	มูลค่าส่งออก	คุณการค้า
2530	634,062.1	334,209.0	299,853.1	-34,355.9
2531	916,684.1	513,114.3	403,569.8	-109,544.5
2532	1,178,993.8	662,678.8	516,315.0	-146,363.8
2533	1,442,794.1	852,981.5	589,812.6	-263,168.9
2534	1,684,856.8	959,408.0	725,448.8	-233,959.2
2535	1,857,888.0	1,033,244.7	824,643.3	-208,601.4
2536	2,111,709.0	1,170,846.4	940,862.6	-229,983.8
2537	2,506,862.0	1,369,260.4	1,137,601.6	-231,658.8
2538	3,169,901.4	1,763,591.3	1,406,310.1	-357,281.2
2539	3,244,935.8	1,832,825.2	1,412,110.6	-420,714.6

ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ของประเทศต้องเผชิญกับภาวะเดือดร้อนและภาวะการเป็นหนี้สิน โดยเฉพาะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการเป็นหนี้ของเกษตรกร ทั้งหนี้สินในระบบ และหนี้สินนอกระบบเพิ่มขึ้น

กรมการปกครอง (www, 2545) ได้กล่าวว่า ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาหนี้สินเชิงเกษตรกรโดยตลอดโดยเฉพาะการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ ได้มีการผลักดันมาตรการหลายประการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยในระยะเริ่มแรกได้มีการผลักดันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรให้สหกรณ์การเกษตรเป็นสถาบันหลักของเกษตรกรในการกระจายสินเชื่อแก่เกษตรกรสมาชิก เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเงินทุนของตนเองเพื่อลดการพึ่งพาเงินกู้จากตลาดเงินนอกระบบ ต่อมาได้มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นธนาคารเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่ในการหาเงินทุนให้เกษตรกรกู้โดยตรง และให้กู้ผ่านสถาบันเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอ ซึ่งสามารถลดบทบาทของเงินกู้นอกระบบได้อย่างมาก แต่การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในภาคเกษตรกรทำให้ปัญหาภาคเกษตรกรรมรวมทั้งปัญหาหนี้สินเกษตรกรมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ และลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

ซึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาค่าได้ระดับหนึ่ง คณะกรรมการชุดนี้ ชื่อ “คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ” (กบส.)

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (www, 2545) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของ กบส. ไว้ว่า มีหน้าที่ประสานงานและติดตามงานกับส่วนงานที่เสนอ ตามมาตรการหรือแนวทางที่เสนอแนะต่อคณะกรรมการที่มีประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนทิศทางภาคเกษตรกรรม ประสานงานนโยบายและแผนการเกษตรแห่งชาติให้สอดคล้องกับการพัฒนาองค์กรเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ และหน้าที่อีกประการหนึ่งคือ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กรมการปกครอง (www, 2545) ได้จำแนกการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรออกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

1. การแก้ปัญหานี้ในระบบ คือ เป็นหนี้ที่เกษตรกรเป็นหนี้กับหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชนหรือเป็นหนี้ที่เกิดจากโครงการของรัฐ แต่โครงการนั้นประสบความล้มเหลว อันเนื่องมาจากความไม่เหมาะสมของโครงการ เช่น สภาพพื้นที่ และปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม เกิดเหตุแห่งภัยธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งแก้ปัญหาโดย การจำหน่ายหนี้สูญและการปรับปรุงหนี้

2. การแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ เป็นหนี้ที่ดำรงอยู่ตามความจำเป็นของภาวะเศรษฐกิจท้องถิ่น อันเนื่องมาจากสถาบันการเงินไม่สามารถบริการได้อย่างทั่วถึง และเป็นหนี้ที่เกิดจากภาวะจำยอมของผู้กู้ อันเป็นความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีพ เช่น ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายเร่งด่วนอื่น ๆ หนี้ประเภทนี้มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบอย่างมาก เช่น อัตราดอกเบี้ยสูง ระยะเวลาชำระหนี้ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้กู้ จะแก้ปัญหาโดยให้เกษตรกรที่มีความเดือดร้อนจากการเป็นหนี้นอกระบบมาขอกู้เงิน ธกส. เพื่อนำเงินไปชำระหนี้เงินกู้นอกระบบ นอกจากนี้ยังกำหนดมาตรการให้ ธกส. จ่ายเงินผ่านสถาบันเกษตรกร ทั้งสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำเงินกู้ไปช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบปัญหาหนี้เงินกู้นอกระบบอีกทางหนึ่งด้วย

สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

ปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นจากแต่ก่อน มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการทำธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ หรือว่าธุรกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นในเมือง แต่ก็ยังไม่ทิ้งอาชีพเดิม คือเกษตรกรรม มีการทำสวน ทำไร่ และนาข้าว

บรรยากาศความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

คนชนบทส่วนใหญ่จะยึดถืออาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักเสียส่วนใหญ่ แต่การทำอาชีพนี้ถือว่าเป็นความเสี่ยง ต้องรอฤดูกาล อีกทั้งเมื่อมีการผลิตออกไปต้องเสี่ยงกับราคาของผลผลิต และการที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเกิดขึ้นในเมือง มีโรงงานอุตสาหกรรมรวมถึงบริษัทต่าง ๆ เกิดขึ้น ทำให้ทั้งอาชีพเกษตรกรรมหันมาทำงานโรงงาน และเข้ามาแออัดในเมือง บ้างก็ไปทำงานต่างประเทศ ที่เหลืออยู่ส่วนใหญ่จะเป็นคนแก่และเด็ก

ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าต่างประเทศ

การเปลี่ยนแปลงในอดีตก็เกิดขึ้นมาโดยตลอดประวัติศาสตร์ แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นก็ไม่ได้เป็นไปตามประเด็นอย่างที่เกิดขึ้น ไม่ก็สิบปีที่ผ่านมา ซึ่งรวดเร็วกว่าชาวบ้านธรรมดา ๆ ไม่สามารถปรับตัวได้ทันข้อมูลข่าวสาร ความรู้ก็ไม่มี แรก ๆ ข้าราชการและพ่อค้าคือแหล่งข้อมูลเดียวพวกเขาเข้าไปบอกชาวบ้านให้ปรับให้เปลี่ยนวิธีการผลิต จากการทำมาหากินเพื่อยังชีพมาสู่การลงทุนผลิตเพื่อขาย ขายให้ได้เงินมาก ๆ จะได้ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่กำลังทะลักออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรมหมกระหน่ำเข้าสู่หมู่บ้าน รวมทั้งการซื้อกินโดยไม่ต้องเหนือบากเหนื่อท้อง ตั้งแต่เช้ามีดยังไม่ล้างหน้าล้างตา ตลอดก็มารอที่หน้ากระไดบ้านแล้วเป็นซูเปอร์มาเก็ตเคลื่อนที่ที่มาโดยสามล้อบ้างสี่ล้อบ้าง หรือสองล้อที่บางเรียกว่า รถพุ่งพวง มีทุกอย่างที่กินได้ หมู เห็ด ปู ปลา พริก มะเขือ ผัก ข้าวคั้ม ขนมน ไปจนถึงข้าวคั่ว พริกคั่วที่ไม่ต้องทำให้เหนื่อ เพราะซื้อสำเร็จรูปสะดวกกว่า “แค่ 2 – 3 บาทเอง” เป็นพฤติกรรมการบริโภคที่เลียนแบบคนเมือง ซึ่งอยากกินปลาไปซูเปอร์มาเก็ต อยากกินเห็ดไปแมคโคร โลตัส

ข้อมูลข่าวและความรู้ที่ได้รับต่อมา คือ สื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ ส่วนหนังสือพิมพ์คงได้รับน้อยเพราะหมู่บ้านไทยยังไม่ได้คัมกับวัฒนธรรม การอ่าน วิทยุโทรทัศน์นำเอาค่านิยมใหม่ ระบบคุณค่าใหม่เข้าไปหมู่บ้านอย่างรวดเร็วเข้าไปถึงในมุ้งและกลางทุ่งนา

นอนในมุ้งก็ได้ยิน ได้เห็นสิ่งที่สื่อเหล่านี้ชักเยอดีให้บริโภคให้อยากกินอยากได้ อยากเป็นให้ฝันดีฝันเด่น เป็นสุขอยู่ในโลกที่ไม่เป็นจริงให้ฝันว่าอยู่ในบ้านทรายทองกับกองมรดกทุกอย่างส่งเสริมให้รวยเร็วรวยลดและให้เป็นเศรษฐีตั้งแต่เกมโชว์ไปถึงแม้กระทั่งเกษตรผสมผสาน ซึ่งเน้นที่รายได้มากกว่าการพึ่งตนเอง หรือการอยู่อย่างพอเพียง

นี่คือผลพวงของนโยบายพัฒนาประเทศแบบ “พุงนี้รวย” ที่ทำให้คนฝันที่จะรวย ฝันที่จะมีชีวิตไปวัน ๆ เหมือนคนเล่น “เกมเศรษฐี” ฝันอยากได้ทอง ได้ขุมทรัพย์และได้รวยในพริบตา

นี่คือผลของการพัฒนาแบบเอาเงินนำหน้า ปัญญาตามหลัง โดยรัฐเองได้ใช้เงินเป็นล้านล้านบาทตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมาเพื่อพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะชุมชนในชนบท ผลพวง

ที่เกิดขึ้น นอกจากปัญหาสารพัดที่ได้กล่าวมาแล้วยังทำให้เกิดค่านิยมใหม่ในวิถีของชุมชน ที่
 บูชาเงินเหนือสิ่งอื่นใด เชื่อว่าเงินสามารถนมรมิตทุกอย่างได้จึงต้องหาเงินให้ได้มากที่สุด เงิน
 อย่างเดียวเท่านั้น อย่างอื่นเป็นเรื่องรอง วันนี้อย่างงั้นพูดจากภาษาเงินกันหมด ไม่ว่าเรื่อง
 อะไร แม้แต่เรื่องการเมือง การเลือกตั้งทุกระดับก็ต้องพูดภาษาเงินทุกอย่างเป็นเรื่องผล
 ประโยชน์

4.1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านวังตะเคียนทอง เมื่อปี พ.ศ. 2529 หรือประมาณ 16
 ปีมาแล้ว บ้านวังตะเคียนทอง ได้แยกออกจากบ้านวังกะโล่ ต.วังกะทะ อ.ปากช่อง
 จ.นครราชสีมา เดิมเป็นส่วนหนึ่งของบ้านวังกะโล่หมู่ที่ 9 ต.วังกะทะ อ.ปากช่อง จ.
 นครราชสีมา แต่เปลี่ยนชื่อเมื่อตั้งหมู่บ้านใหม่ ตามลักษณะของไม้ในพื้นที่ซึ่งมี
 หนองน้ำผ่านกลางหมู่บ้าน คนกลุ่มแรกที่เริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน คือ กลุ่มคนโคราช มา
 จากอำเภอโนนสูง อำเภอพิมาย กลุ่มคนที่มาจากสระบุรี มาจากอำเภอท่าวุ้ง
 อำเภอพุทธบาท ดาลเข็ญ กลุ่มคนที่มาจากนครสวรรค์ อำเภอตากถ์ ซึ่งผู้ใหญ่บ้าน
 คนแรก คือ ผู้ใหญ่สด อยู่สุข ลักษณะพื้นที่ที่มาตั้งถิ่นฐานครั้งแรกเป็นป่า อาชีพ
 ครั้งแรกคือเกษตรกรรม ทำไร่เลื่อนลอยส่วนใหญ่จะเป็นไร่ข้าวโพด และเป็นพืช
 เศรษฐกิจที่นิยมปลูกจนถึงปัจจุบัน

ทำเลที่ตั้ง

หมู่บ้านวังตะเคียนทองต.วังกะทะ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา อยู่ห่างจากตัวอำเภอ
 ปากช่อง ประมาณ 40 กิโลเมตร มีถนนลูกรังตัดผ่านกลางหมู่บ้านยาว 7 กิโลเมตร ซึ่งมีอาณา
 เขตติดต่อกับหลายหมู่บ้าน ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ หมู่บ้านวังกะโล่ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ทิศใต้ ติดกับ หมู่บ้านคลองไพบัต ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัด
 นครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่บ้านคลองไพบัต ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัด
 นครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดกับ หมู่บ้านคลองพลู

ปัจจุบันหมู่บ้านวังตะเคียนทองถือว่าเป็นหมู่บ้านที่ค่อนข้างกันดารเพราะมีสภาพ
 เป็นภูเขาสูงถนนลูกรังตัดผ่าน การคมนาคมไม่สะดวก มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ทุกหลังคาเรือน
 ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ซึ่งผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน คือ นายคำพอง วงษ์ทอง

ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

ชาวบ้านของหมู่บ้านวังตะเคียนทองส่วนใหญ่จะทำการเกษตร คือทำไร่ข้าวโพคสวนมะม่วง และไร่อ้อย และมันสำปะหลังตามลำดับ สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมเพราะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีเครื่องมือผ่อนแรงทางการเกษตร ชาวบ้านของหมู่บ้านวังตะเคียนทอง จะมีรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร ค่าสุดโดยเฉลี่ยประมาณ 2500 บาทต่อเดือน สูงสุดโดยเฉลี่ยประมาณ 5000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้จะมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 3250 บาทต่อเดือน

ด้านวัฒนธรรม

ชาวบ้านส่วนใหญ่ของหมู่บ้านวังตะเคียนทองจะอยู่กันเป็นครอบครัว ลักษณะของบ้านอยู่เป็นกลุ่ม มีความอบอุ่นรักใคร่ปรองดอง สามัคคีกัน วันสำคัญต่าง ๆ และวันสำคัญทางศาสนาชาวบ้านจะไปทำบุญที่วัดวังกะโล่ ซึ่งเป็นวัดประจำหมู่บ้านและเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านวังตะเคียนทอง

ลักษณะของประชากร

หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ต. วังกะทะ อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา จำนวนประชากรมีการขยายตัวเพียงเล็กน้อย หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ต. วังกะทะ อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา จำนวนประชากร ทั้งหมด 323 คน แบ่งเป็นเพศชาย 165 คน หญิง 158 คน มีจำนวนครอบครัวทั้งหมด 52 ครัวเรือน ดังแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งข้อมูลได้มาจาก แบบสำรวจข้อมูล บร.1

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากรแยกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 12 ปี	23	7.12
13-18 ปี	30	9.28
19-50 ปี	230	71.20
50-60 ปี	20	6.19
60 ปีขึ้นไป	20	6.19
รวม	323	100

ที่มา: จากการสำรวจ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรในหมู่บ้านวังตะเคียนทองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 71.20 รองลงมาได้แก่ประชากรที่มีอายุ 13-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.28 ซึ่ง

โดยภาพรวมแล้วประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยทำงานซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและเป็นการบ่งบอกถึงอัตราค่าจ้างการประกอบอาชีพ และเป็นผู้ที่สำคัญในการหารายได้มาใช้จ่ายในครอบครัวเพื่อการกินดีอยู่ดีของสมาชิกในครอบครัว

ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

หมู่บ้านวังตะเคียนทองมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 5000 ไร่

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนครอบครัวที่มีที่ดินเป็นของตนเอง

จำนวน (ไร่)	จำนวนครอบครัว	ร้อยละ
1-5 ไร่		
6-10 ไร่		
11-12 ไร่	5	9.61
21-50 ไร่	23	44.23
50 ไร่ ขึ้นไป	24	46.15
ยังไม่ได้เอกสารสิทธิ์		
รวม	52	100

ที่มา: จากการสำรวจ เดือนธันวาคม พ.ศ.2544

ตารางที่ 7 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำ สามารถจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำบาดาล	3	/	
สระน้ำ	8	/	
ห้วย	1	/	

ที่มา: จากการสำรวจเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544

ด้านการศึกษาและสาธารณสุข

ด้านการศึกษา ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านวังตะเคียนทองจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านยังไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้าน เด็กในหมู่บ้านจะต้องเดินทางไปเรียนนอกหมู่บ้าน คือ โรงเรียนบ้านคลองไพบัดซึ่งตั้งอยู่ บ้านคลองไพบัด ตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งอยู่ใกล้กับหมู่บ้านมากที่สุด เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับ อนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาที่ไม่ต้องการสอบแข่งขันสามารถเรียนต่อได้เลข หรือนักเรียนส่วนหนึ่งต้องการเปลี่ยนโรงเรียนอื่นก็จะไปเรียนที่โรงเรียนในเมือง ด้านนักเรียนจบการศึกษาแล้วต้องการเรียนต่อก็ไปเรียนที่ ในตัวเมืองนครราชสีมาหรือกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนในท้องถิ่น เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 7 กิโลเมตร

ด้านสาธารณสุขของประชากรในหมู่บ้าน โดยทั่วไปประชากรในหมู่บ้านมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ เนื่องจากต้องใช้แรงงานประกอบอาชีพ ก็เปรียบเสมือนว่าได้ออกกำลังกายไปในตัวอยู่ทุกวัน ส่วนใหญ่ในแต่ละหลังคาเรือนจะมีอาสาสมัครประจำบ้านจำพวก พาราชตามอด ชาลดไข้ แก้ปวด เป็นต้น เมื่อมีอาการเจ็บป่วยหรือมีอุบัติเหตุเล็กน้อย ก็จะพยายามทานเอง แต่ถ้ามีอาการจนดูแลตัวเองไม่ไหวก็จะเดินทางไปสถานีนามัยซึ่งอยู่บ้านคลองไพบัด ตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา หรือ โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด คือ โรงพยาบาลปากช่องนานา ซึ่งตั้งอยู่ที่ตัวอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

4.2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ต.วังกะทะ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา มีดังนี้

4.2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า หน่วยระบบ A

1. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากการสัมภาษณ์ประชากรในหมู่บ้านหนองสองห้องในเรื่องเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประชากรในหมู่บ้านมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ว่า เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านที่รัฐบาลสนับสนุนให้ทุกหมู่บ้านในประเทศเพื่อให้สมาชิกในหมู่บ้านกู้เงินไปใช้ในการ

ประกอบอาชีพ เป็นเงินช่วยเหลือในด้านการเกษตร โดยเป็นเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยทั่วไป และเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ก็ต้องนำเงินส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน

ประเด็นที่สอง จากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ในสิ่งของข้อดีคือ เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ อยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลืออย่างสมิ่เสมอ ส่วนข้อเสียคือ เงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านเป็นการเพิ่มหนี้ให้กับชาวบ้าน เมื่อครบกำหนด ระยะเวลาชำระหนี้สมาชิกกลัวว่าจะไม่มีเงินมาชำระหนี้เนื่องจากเกิดปัญหาฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ผลผลิตที่ได้น้อยตามไปด้วย

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ในการจัดเวทีประชาคมเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่ได้รับมอบหมายสังเกตการณ์การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคมได้เข้าใจในแนวทางการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเป็นไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

ผู้เข้าร่วมประชาคมเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จะเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความรับผิดชอบ เป็นคนดีของหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยที่ประชุมชาวบ้านจะเป็นผู้กำหนดวิธีการเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกันเอง

หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ได้ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2544 โดยมีเจ้าหน้าที่จากทางราชการเข้าร่วมสังเกตการณ์เลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 1 คน ซึ่งเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน ซึ่งวิธีการคัดเลือกนั้นใช้วิธีการเสนอชื่อผู้ที่มีความรู้ความสามารถ แล้วให้สมาชิกยกมือออกเสียงเลือก ใครมีคะแนนเสียงหรือได้รับการยอมรับก็จะได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนนั้นมาจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง นั่นเอง

ตารางที่ 8 รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง

ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	การศึกษา
ประธาน	นายสำเนียง จบดี	ทำไร่	ปวช.
รองประธาน	นายสมพงษ์ ดวงสุวรรณ	“	ป 4
เลขานุการ	นางอุไรวรรณ ปัดทวิทย์	“	ป 4
เหรัญญิก	นางสมพร วงศ์ทอง	“	ม. 6
ส่งเสริมอาชีพ	นายทอง วงศ์ทอง	“	ป 4
เร่งรัดหนี้สิน	นายประเสริฐ ใจดี	“	ป 4
ฝ่ายตรวจสอบ	นายคำทอง วงษ์ทอง	“	ปกส.สูง
ประชาสัมพันธ์	นางสมบุญ ใจดี	“	ป 4
ฝ่ายตรวจสอบ	นายสมพงษ์ พูนทองกลาง	“	ม. 3
ส่งเสริมอาชีพ	นายวิชาญ ดวงสุวรรณ	“	ป 4
ฝ่ายตรวจสอบ	นางสุภาภรณ์ เจริญหลัก	“	ม. 3
การตลาด	นายบุญมี บัวขำ	“	ป 4
เร่งรัดหนี้สิน	นายเครือ พันธุ์พูล	“	ป 4
เร่งรัดหนี้สิน	นางรำพึง ชมทองกลาง	“	ป 4
การตลาด	นางทุเรียน วงษ์ทอง	“	ป 4

ที่มา : ระเบียนกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง, 2544

หมู่บ้านวังตะเคียนทองมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 15 คน เป็นชาย 9 คน เป็นหญิง 6 คน คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยเป็นผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชนในหมู่บ้านมาแล้ว ประสบการณ์เหล่านั้นจะเป็นประสบการณ์ที่สำคัญและกำลังเสริมผลักดันให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จได้

3. เงินกองทุน 1 ล้านบาท

หมู่บ้านวังตะเคียนทองเป็นหมู่บ้านหนึ่งที่รับนโยบายโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาล โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2544 จนได้รับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล โดยได้รับเงินโอนจากธนาคารออมสินสาขาปากช่อง เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง

เลขที่ 06-4303-20-080596-9 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2544 ในปัจจุบันได้มีการให้สมาชิกผู้เงินไปประกอบอาชีพแล้ว ซึ่งเงินกองทุน 1 ล้านบาท สมาชิกกองทุนได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ และมีระยะเวลาในการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

4. เงินทุนสะสมของกองทุนหมู่บ้าน

เงินทุนสะสมของกองทุนหมู่บ้าน ในที่นี้ คือ เงินฝากสัจจะที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องส่งเงินฝากสัจจะทุกเดือน เดือนละเท่า ๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 20 บาท ต่อเดือน เมื่อสมาชิกรนำเงินมาฝากคณะกรรมการกองทุนจะนำเงินจำนวนนี้ฝากธนาคารออมสิน สาขาปากช่อง เลขที่ 06-4303-20-081601-9 ซึ่งขอคเงินฝากในบัญชีจะสะสมเพิ่มขึ้นทุกเดือน

ผลการประเมินกระบวนการ หน่วยระบบ A

1. การจัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุน

เมื่อได้ทำการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะประชุมปรึกษาหารือร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง เมื่อได้ระเบียบข้อบังคับกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุนจะแจ้งให้สมาชิกทราบเกี่ยวกับรายละเอียดระเบียบข้อบังคับกองทุน เมื่อสมาชิกกองทุนทราบแล้ว สมาชิกจะมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นต่อระเบียบข้อบังคับที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดขึ้นว่าสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ มีข้อต้องแก้ไขหรือไม่ อย่างไร ถ้าสมาชิกเห็นชอบก็สามารถให้ระเบียบข้อบังคับกองทุนนี้ เป็นระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านต่อไป

2. การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน

การทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน เป็นหน้าที่ของ คณะ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยทำการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ และทำการกรอกแบบฟอร์มคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (แบบ กทบ.๒) ซึ่งในแบบฟอร์มจะประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญ คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุน ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านที่คณะกรรมการกองทุนจะต้องเตรียมและแนบไปพร้อมกับแบบฟอร์มคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากการศึกษาเอกสารประกอบการขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทองได้แก่

- 1) แบบติดตามสังเกตการณ์เลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) บันทึกการประชุมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น บันทึกการประชุมการเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน
- 3) ทะเบียนรายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง
- 4) ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง
- 5) ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง/ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 6) ทะเบียนผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้าน
- 7) ระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้าน / กองทุนเงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพ
- 8) สำเนาบัญชีธนาคารของกองทุนต่าง ๆ
- 9) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกคน

3. ระบบการจัดทำบัญชี

จากการศึกษาเอกสาร การสังเกตการทำบัญชี และจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

ในการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทองจะจัดทำบัญชีโดยเน้นการจัดทำบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในการดำเนินกิจกรรมตามปกติ มากกว่าตามหลักวิชาการ ไม่มีคำว่า เดบิต เครดิต แต่ยังคงบันทึกรายการบัญชีตามหลักบัญชีคู่ และใช้เกณฑ์เงินสดในการบันทึกบัญชี

การจัดเอกสารการทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน มีสมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานที่เกี่ยวข้อง คือ

- 1) สมุดบัญชี เป็นสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกรายละเอียด การรับ และการจ่ายเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย สมุดบัญชีรายรับ และสมุดบัญชีรายจ่าย
- 2) ทะเบียน ประกอบด้วย ทะเบียนคุมค่าของคู่ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ / เงินฝากรายตัว และทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค่าหุ้น / บริจาค
- 3) รายงานการเงิน ประกอบด้วย รายงานการรับจ่ายเงินประจำเดือน รายงานประจำปี ซึ่งได้แก่งบรายได้-ค่าใช้จ่าย งบรายได้-ค่าใช้จ่ายสะสม งบดุล

ในส่วนของกรลงบัญชีและการจัดทำทะเบียนต่าง ในขณะนี้คณะกรรมการกองทุนโดยเลขานุการ ได้ทำการลงบัญชีไปบางส่วนแล้ว สำหรับเอกสารที่สามารถทำได้ ได้แก่

บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย นอกจากนี้ทะเบียนที่ทำการลงรายละเอียดแล้ว ได้แก่ ทะเบียนคำขอผู้ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมลูกหนี้เงินกู้ ยังมีเอกสารการลงบัญชีบางส่วนที่ยังไม่ได้ทำการจัดทำ เนื่องจากรายละเอียดหรือเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จากการสัมภาษณ์ สอบถามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง เกี่ยวกับการลงบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ คณะกรรมการกองทุนให้ความคิดเห็นและกล่าวถึง ปัญหาเกี่ยวกับกรจัดทำบัญชี และทะเบียน คือ ในการทำบัญชีนั้นยังมีปัญหาในเรื่องของการทำความเข้าใจเนื้อหาของรายละเอียดของบัญชีอยู่ ยังไม่ค่อยเข้าใจนัก เพราะคณะกรรมการส่วนใหญ่ การศึกษาน้อย ไม่เคยมีความรู้ในเรื่องการทำบัญชี แม้จะเคยได้รับการอธิบาย การรับความรู้จากการอบรมมาแล้วก็ตาม จึงมีความคิดเห็นว่า ควรมีการฝึกอบรมการทำบัญชีอีก

4. กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน

ผู้ที่ต้องการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สามารถยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน ซึ่งผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้จะต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง (ภาคผนวก ข) เมื่อผู้ที่ต้องการเป็นสมาชิกยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุนจะพิจารณาคุณสมบัติและถ้าเห็นสมควรก็จะรับเข้าเป็นสมาชิก โดยจะแจ้งบุคคลนั้นเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าหุ้นภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิกกองทุน ผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกในลักษณะปัจเจกบุคคล และกลุ่มหรือองค์กรชุมชน แล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครเป็นสมาชิก

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง มีจำนวน 52 คน ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนจะต้องชำระค่าหุ้น ๆ ละ 20 บาท อย่างน้อยคนละ 1 หุ้น เป็นจำนวนเงิน 20 บาท

การพ้นสภาพของการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง เช่น ตาย ลาออก ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน วิกตจริต จิตพันธ์เพื่อน ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออก เป็นต้น

5. กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน

เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับสมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพเมื่อสมาชิกประสงค์จะกู้เงินกองทุน จะต้องระมัดระวังประสงคในการกู้ยืมอย่างชัดเจนในลักษณะของโครงการ โดยจะต้องเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและสามารถเห็นได้ชัดว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

สมาชิกกองทุนสามารถยื่นโครงการกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้างและหรือเพิ่มรายได้ กระจายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน

สมาชิกรายหนึ่งผู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท แต่ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเป็นควอรอนุมัติเงินกู้รายใดเกิน 20,000 บาท คณะกรรมการจะเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน 50,000 บาท ในการกู้เงินจะต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุน ตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด โดยมีหลักประกันเงินกู้ ในกรณีกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทองจะให้สมาชิกกองทุนจำนวนอย่างน้อย 2 คน เป็นผู้ค้ำประกันกันเอง ในการชำระหนี้เงินกู้ให้ผู้กู้ส่งเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลา 1 ปี โดยอัตราดอกเบี้ยที่ใช้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทองลงมติให้คิดดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญา จะต้องเสียเบี้ยปรับอัตรา ร้อยละ 0.5 ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ยินยอมให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง

6. การส่งเสริมการใช้เงินกู้

ในกรณีหมู่บ้านวังตะเคียนทองนั้น ผู้ที่กู้ยืมเงินส่วนใหญ่จะกู้เงินไปประกอบอาชีพที่ตนมีความชำนาญ มีความรู้และประสบการณ์ จากการประกอบอาชีพนี้มาตั้งแต่อดีตแล้ว ไม่มีสมาชิกรายใดกู้เงิน ไปดำเนินกิจกรรมใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน ต่างคนก็ต่างใช้เงินกู้ในการดำเนินการกิจกรรมของตนเอง ไม่มีการแนะนำหรือการส่งเสริมการใช้เงินกู้มากนัก เพียงแต่คณะกรรมการกองทุนให้คำชี้แจง แนะนำให้นำเงินกู้ไปใช้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ตามโครงการที่เสนอและใช้เงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพเพื่อการสร้างรายได้เท่านั้น

7. การตรวจสอบการใช้เงินลงทุน

เมื่อสมาชิกกู้เงินไปแล้วจะต้องมีการตรวจสอบการใช้เงินกู้หรือเงินทุน ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ว่าได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหรือตามที่เสนอโครงการไว้หรือไม่ใช้อย่างไร ในกรณีกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทองจากการสังเกตและติดตามประเมินโครงการ พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านยังไม่ได้มีการติดตาม ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกที่กู้เงินไปแล้วอย่างใด เพียงแต่เคยมีการประชุมปรึกษาหารือว่าจะทำการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ได้นำดำเนินการ ขณะนี้เวลาที่ผ่านมานายหลายเดือนเงินที่สมาชิกกู้ไปนั้นคงจะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมหมดแล้วถ้าจะเริ่มมีการติดตามตรวจสอบคงทำได้ยาก และคงได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงหรือไม่ถูกต้องเท่าที่ควร

8. การจัดสรรผลประโยชน์

- 1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้นในอัตราร้อยละ 10
- 2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 20
- 3) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุนในอัตราร้อยละ 15
- 4) เป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพของประชากรในอัตราร้อยละ 15
- 5) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุนในอัตราร้อยละ 15
- 6) เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านในอัตราร้อยละ 15
- 7) เป็นทุนสำหรับใช้จ่ายกิจกรรมอื่นของกองทุนในอัตราร้อยละ 15

ผลการประเมินผลผลิต หน่วยระบบ A

1. จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

เมื่อผู้ต้องการเป็นสมาชิกกองทุนยื่นคำสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบข้อบังคับกองทุนกำหนดเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการกองทุนจะพิจารณาอนุมัติรับเข้าเป็นสมาชิก ซึ่งในหมู่บ้านวังตะเคียนทองมีสมาชิกกองทุน จำนวน 52 คน โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการเป็นสมาชิกเรียบร้อยแล้ว

2. จำนวนผู้ที่ได้กู้เงิน

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้ที่ได้กู้เงินแยกตามประเภทกิจกรรม

กิจกรรม	จำนวนคน	ร้อยละ
ปลูกพืช(ข้าวโพด)	39	82.97
เลี้ยงสัตว์	8	17.03
รวม	47	100

ที่มา : จากรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน กรกฎาคม 2545

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไปใช้ในการลงทุนการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.97 ผู้ที่ไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 17.03

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนเงินกู้ตามประเภทกิจกรรม

กิจกรรม	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
การเกษตร	727657	81.97
เลี้ยงสัตว์	160000	18.03
รวม	887657	100

ที่มา : จากรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน เดือนกรกฎาคม

จากตารางพบว่า จำนวนเงินกู้ที่มีปริมาณมากที่สุด คือจำนวนเงินกู้ที่ผู้กู้เงินกู้ไปเพื่อการการเกษตรที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.97 รองลงมาคือเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 18.03

4. จำนวนผู้ชำระเงินกู้

กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านวังคะเคียนทอง มีกำหนดระยะเวลา 1 ปี โดยมีกำหนดส่งคืนในเดือนมีนาคม ของทุกปี สำหรับผู้กู้รอบแรก ปี 2544 ได้ส่งชำระคืนพร้อมดอกเบี้ยหมดทุกรายแล้วจำนวนเงินที่ได้รับชำระคืน

เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน รอบที่สอง ยังไม่มีการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านแต่อย่างใด จำนวนเงินกู้ที่ได้รับชำระคืนจึงยังไม่มีจำนวนเงินแต่อย่างใด

5. กองทุนสะสมหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านได้ดำเนินการยังไม่ครบระยะเวลาบัญชี สมาชิกที่กู้เงินกองทุนยังไม่มีการนำเงินมาชำระคืนพร้อมดอกเบี้ย จำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านยังเป็นยอดเงินคงเหลือจากที่สมาชิกกู้ไป นั่นคือ 11234 บาท เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี สมาชิกนำเงินมาชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ แล้วทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

นอกจากบัญชีเงินกองทุนหมู่บ้านแล้ว ยังมีบัญชีเก็บเงินสังจะกองทุนหมู่บ้านอีก ซึ่งเป็นเงินฝากของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่จะต้องฝากทุก ๆ เดือน

6. การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวังคะเคียนทองยังไม่มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกที่กู้เงินไป ทำให้ไม่ทราบข้อเท็จจริงที่แน่นอนว่าผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้เสนอโครงการขอกู้ไว้หรือไม่ แต่จากการสังเกตจากการลงพื้นที่พบว่าส่วนใหญ่ผู้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์

ผลโดยอ้อม คือ เกิดการสร้างทักษะและโอกาสในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง เกิดการสร้างเสริมการออมในหมู่บ้านจากการฝากเงินสังจะกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเกษตรกร นอกจากนี้ผลตอบแทนที่จะได้จากดอกเบี้ยนั้น ทำให้กองทุนหมู่บ้านมีเงินเพิ่มขึ้น ผลตอบแทน อาจนำไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านอีกด้วย และกองทุนหมู่บ้านยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ ภายในหมู่บ้าน เนื่องจากการใช้จ่ายของสมาชิกที่นำไปประกอบอาชีพ

4.2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบระดับบุคคล

ผลการประเมินบริบทของหน่วยระบบ B

1. อาชีพ

ตารางที่ 11 แสดงอาชีพของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

อาชีพ	จำนวนคน	ร้อยละ
การเกษตร	39	82.97
เลี้ยงสัตว์	8	17.03
รวม	47	100

ที่มา : แบบเจาะลึกรายกรณี

จาดตารางแสดงให้เห็นว่า สมาชิกที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านประกอบอาชีพทำการเกษตรที่สุด ของสมาชิกผู้กู้เงินทั้งหมด รองลงมาได้แก่สมาชิกที่ประกอบเลี้ยงสัตว์ ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนนั้น เนื่องมาจากเป็นอาชีพหลักของสมาชิกนั่นเอง ส่วนอาชีพอื่น ๆ มีน้อยเพราะไม่ใช่อาชีพหลักของประชากรในหมู่บ้าน

2. รายได้ของครอบครัว

ผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ และมีรายได้พอที่จะชำระคืนเงินกู้ได้ เนื่องจากการพิจารณาให้เงินกู้ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นจะต้องพิจารณาจากรายได้ของครอบครัวเช่นกัน หมู่บ้านวังตะเคียนทอง มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 3250 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยต่ำสุดประมาณ 2500 บาทต่อเดือนโดยเฉลี่ยสูงสุดประมาณ 5000 บาทต่อเดือน

3. หนี้สินของครอบครัว

ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีหนี้สินจากการกู้เงินไปประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการกู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น และหนี้ที่เกิดจากการกู้เงินนอกระบบ ที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น

4. ประสิทธิภาพในการดำเนินการ

ในเรื่องของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้กู้เงินไปประกอบอาชีพนั้น ผู้กู้ จะมีประสิทธิภาพจากการประกอบอาชีพของตนเองเป็นอย่างดีอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นอาชีพที่ได้ทำมาตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า หน่วยระบบ B

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

คณะกรรมการกองทุนได้ทำการพิจารณาให้เงินกู้จากปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่น ลักษณะของผู้ขอู้ สภาพการอยู่อาศัย ความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น จึงได้ทำการอนุมัติเงินกู้ตามความเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมและองค์ประกอบในการพิจารณา

2. จำนวนเงินทุนอื่น ๆ

จำนวนเงินทุนอื่น ๆ ในที่นี้ หมายถึง จำนวนเงินทุนของผู้ประกอบธุรกิจ นอกเหนือจากเงินที่กู้จากกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเงินทุนนี้ มาจากเงินทุนส่วนตัวของผู้กู้เอง และอาจจะได้มาจากการกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือนอกระบบ เพราะจำนวนเงินจากการกู้กองทุนหมู่บ้านอาจจะไม่เพียงพอต่อการประกอบธุรกิจ ถ้าเป็นธุรกิจหรือกิจกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมากขึ้น

3. สถานที่และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ

สถานที่ในการประกอบอาชีพและวัตถุดิบ สามารถอธิบายตามกิจกรรมที่ผู้กู้ได้กู้เงินไปดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) ผู้กู้ที่กู้เงินไปใช้ในการทำการเกษตร ซึ่งผู้กู้ส่วนใหญ่จะมีที่ดินเป็นของตนเอง หรือผู้กู้บางรายได้มีการเช่าเพิ่มเติมนอกจากที่มีอยู่ สถานที่ประกอบการคือที่ดินดังกล่าวนั่นเอง ส่วนวัตถุดิบในการดำเนินงาน จะเป็นพวก ยาฉีดคุม รด ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย จะได้นจากการซื้อทั้งนั้น

2) ผู้กู้ที่กู้เงินไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์ คือ โคเนื้อ นั้น ส่วนใหญ่สถานที่ในการเลี้ยงสัตว์คือ เลี้ยงไว้บริเวณบ้านของตนเอง โดยทำคอกหรือโรงเรือนแยกออกจากตัวบ้าน ซึ่งจะเลี้ยงในปริมาณไม่มากนักเป็นกิจการเล็ก ๆ ไม่มีแรงงานหรือลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่จะเลี้ยงเองภายในครอบครัววัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นพวก อาหารตามธรรมชาติทั่วไป

4. จำนวนแรงงาน

ในการดำเนินงานของผู้ที่กู้เงินไปประกอบอาชีพนั้นส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครอบครัวจะมีการจ้างแรงงานบ้าน ในส่วนที่เกินความสามารถของสมาชิกในครอบครัว แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานภายในหมู่บ้านเอง เป็นการจ้างแรงงานแบบเป็นครั้งคราว เฉพาะกิจกรรมเท่านั้น ไม่ใช่แรงงานประจำที่ต้องทำตลอดทั้งปี ซึ่งค่าแรงของหมู่บ้าน ว่าจะเขียนทอง ตามปกติอยู่ในราคา 120 บาทต่อวัน แต่ถ้าเป็นกรณีเหมา ก็จะมีการตกลงราคา การจ้างระหว่างผู้จ้างและผู้รับจ้างกันเอง

5. ความรู้และทักษะในการดำเนินงาน

ผู้กู้เงินกองทุนส่วนใหญ่จะกู้เงินไปดำเนินกิจกรรมที่ตนถนัดและเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นอาชีพอยู่แล้วมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้กู้จึงมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี

ผลการประเมินกระบวนการ หน่วยงาน B

1. การใช้จ่ายเงินกู้

การใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน แยกตามกิจกรรมได้ดังนี้

1) การการเกษตร ผู้กู้จะนำเงินไปจัดหา ซื้อปุ๋ย ยาฉีด เป็นต้นซึ่งจำนวนเงิน กู้ขอเพียงพอสำหรับผู้ทำกิจกรรมปริมาณน้อย แต่สำหรับผู้ที่มีารดำเนินกิจการที่มาก เงิน กู้จำนวนนี้ก็จะเงินที่นำไปสมทบเข้าไปกับเงินทุนส่วนใหญ่ของตนเองเท่านั้น

2) เลี้ยงสัตว์ ผู้กู้จะนำเงิน ไปซื้อวัว ควาย มาเลี้ยงหรือดำเนินกิจกรรม

2. การหาความรู้เพิ่มเติม

ผู้กู้ที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ไปประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพที่ตนเองมีความชำนาญ และมีความถนัดอยู่แล้ว ในการหาความรู้เพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการ ประกอบอาชีพ ผู้กู้ส่วนใหญ่จะหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น การสอบถามผู้ที่ดำเนิน กิจกรรมประสบความสำเร็จ ได้ผลผลิตที่สูง ซึ่งจะเป็นในลักษณะปากต่อปาก ในบางครั้งจะมี ทางบริษัทที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตรมาให้ความรู้ แนะนำแก่สมาชิกในหมู่บ้านอีกด้วย

3. การหาตลาด

ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจสามารถแยกตามประเภทของกิจกรรมการกู้เงิน ได้ ดังนี้

- 1) ทำการเกษตร ได้แก่ ทำไร่ข้าวโพด บางรายก็นำไปขายเองตามแหล่งรับซื้อ และสหกรณ์
- 2) เลี้ยงสัตว์ ในส่วนของโคเนื้อ และควาย จะมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนโดยอิสระ ไม่มีตลาดที่แน่นอน จะตกลงราคาซื้อขายกันเองระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

4. การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน

ผู้มีส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย การรับจ่ายเงิน การรับจ่ายเงินต่าง ๆ ไม่มีการบันทึกบัญชีตามหลักทงวิชาการแต่อย่างใด ผู้ผู้ไม่ได้ให้ความสนใจหรือให้ความสำคัญกับการทำบัญชีใช้จ่ายเงินเพราะเขาไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องทำบัญชี มีแค่การรับจริง จ่ายจริงเท่านั้น ผู้ผู้ไม่ให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาต้องยุ่งยากเสียเวลา ถ้าจะมีการบันทึกรายการรับจ่ายไว้บ้างก็จะมีการจดบันทึกเฉพาะรายการที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินมาก ๆ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดชัดเจน เช่น จดบันทึกว่าซื้อยาฉีด ปุ๋ยเป็นจำนวนเท่าใด เท่านั้นเอง

5. การทำธุรกิจ / การดำเนินงาน

การทำธุรกิจ / การดำเนินงานลงทุนหมู่บ้าน ผู้ผู้จะทำธุรกิจที่คนถนัด การทำธุรกิจจึงเห็นไต่ตามขั้นตอน หรือกระบวนการดำเนินงาน ตั้งแต่การเริ่มต้นการผลิต การดูแลรักษา จนกระทั่งผลผลิตสามารถจำหน่ายได้ ตามที่คนเคยทำมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตามประสบการณ์ความรู้ ความสามารถของตนเอง

ผลการประเมินผลผลิต หน่วยระบบ B

1. ผลโดยตรง

ผลโดยตรงของการที่ผู้ผู้ทำการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ไปประกอบอาชีพ คือ สำหรับผู้ที่ดำเนินกิจการประสบความสำเร็จ ผู้ผู้สามารถมีรายได้เป็นตัวเลขเพิ่มขึ้น สามารถมีเงินไปใช้จ่ายในครอบครัว และมีเหลือสำหรับชำระหนี้กองทุนหมู่บ้านอีกด้วย เนื่องจากเงินกู้จากเงินกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าการกู้เงินแหล่งอื่น ๆ ทำให้ลดต้นทุนในการลงทุน ผู้ผู้ที่ประสบความสำเร็จก็อาจจะมีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย แต่ในกรณีที่ดำเนินกิจการไม่ประสบผลสำเร็จอันเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ปัญหาฝนแล้ง ขาดแรงงาน ทำให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร รายได้ลดลง การขยายผลผลิตคงเป็นไปได้ยาก

2. ผลโดยอ้อม

ผลโดยอ้อมที่เกิดขึ้น คือ ผู้ผู้มีการติดต่อสื่อสาร มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องการประกอบอาชีพและในเรื่องอื่น ๆ กันมากขึ้น เนื่องจากมีการจัดประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ แต่ก็มีผู้ผู้บางรายที่นำเงินกู้ไปประกอบอาชีพในถิ่นอื่น ทำให้

การคิดต่อสื่อสารกันค่อนข้างจะลำบาก การรับข่าวสารจากกองทุนไม่ต่อเนื่อง ขาดความร่วมมือในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านไปบ้าง มีสมาชิกบางรายที่เมื่อได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าประชุมเท่าใดนัก นอกจากนี้ยังเกิดการสร้างทักษะและสร้างโอกาสในการบริการจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง เกิดการส่งเสริมการออมเงินในหมู่บ้าน จากเงินฝากก็จะกองทุนหมู่บ้าน และยังเป็นความช่วยเหลือปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเกษตรกร ผลอีกประการคือ ดอกผลที่เกิดจากการดำเนินงานสามารถนำไปพัฒนาหมู่บ้านให้ดีขึ้นอีกด้วย

3.3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง สามารถที่จะแยกวิธีการทำธุรกิจ ตามประเภทกิจกรรมการกู้เงินและกิจกรรมที่ผู้กู้ทำมากที่สุด

1. การทำการเกษตร

ตารางที่ 12 แสดงเทคนิควิธีการทำการเกษตรของผู้กู้

ปัจจัยนำเข้าที่ดี	กระบวนการที่ดี	ผลผลิตด้านปริมาณ/คุณภาพ
1. มีดินพันธุ์ที่แข็งแรง	1. ทำการเตรียมดิน	1. ผลผลิตที่ได้ถ้าเต็มเม็ดเต็มหน่วยก็จะได้ราคาดี
2. ปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอ	2. เมื่อถึงเวลาที่ทำกรหยุด	2. ปริมาณการผลิตต่อสวนสูง
3. มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3. ฉีดยา	
4. ยาและปุ๋ยมีคุณภาพ	4. เก็บเกี่ยว	

2. การเลี้ยงโคเนื้อ,ควาย

ตารางที่ 13 แสดงเทคนิควิธีการเลี้ยงโคเนื้อและควายของผู้กู้

ปัจจัยนำเข้าที่ดี	กระบวนการที่ดี	ผลผลิตด้านปริมาณ/คุณภาพ
1. โรงเรือนที่แข็งแรงและมีขนาดพอเหมาะ กับจำนวนสัตว์ที่เลี้ยง	1. ทำการเตรียมโรงเรือนวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมที่จะนำสัตว์มาเลี้ยง	1. โคเนื้อมีสุขภาพดี แข็งแรง สมบูรณ์ไม่มีโรค
2. มีระบบสาธารณูปโภค เช่นน้ำ ไฟฟ้าในโรงเรือน	2. จัดหาโคมาเลี้ยงโดยการซื้อโดยพิจารณาลักษณะของโคที่ดี	2. มีขนาดที่พอเหมาะที่สมควรจะขายได้ในราคาที่สูง
3.อาหารสำหรับสัตว์ รักษาโรค	3. นำโคมาเลี้ยง มีการให้อาหารและมีการดูแลอย่างถูกวิธี	
4.มีพันธุ์สัตว์ที่สมบูรณ์แข็งแรง	4. เมื่อเห็นว่าค่าจะขายได้ก็จะมี การตกลงซื้อขายกัน	

4.4 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สามารถวิเคราะห์ได้ผลดังต่อไปนี้

- 4.2.2 มีการขัดแย้งและความเข้าใจกันบ้างระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการกองทุน เนื่องจากการมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องต่าง ๆ แต่ไม่ถึงกับเกิดการแตกแยกภายในหมู่บ้าน
- 4.2.3 มีภาคีเครือข่ายสื่อสารกันภายในหมู่บ้านกันมากขึ้น เป็นผลให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นกันมากขึ้นตามไปด้วย
- 4.2.4 ทำให้มีการกระจายรายได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน เนื่องจากมีการจ้างแรงงานในหมู่บ้านในการดำเนินกิจกรรม
- 4.2.5 มีการค้นหาคนดีที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์มาเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย
- 4.2.6 ทำให้คนในชุมชนมีความรู้ใหม่ มีโลกทัศน์ใหม่เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งเป็นโครงการของรัฐบาลชุดปัจจุบัน
- 4.2.7 โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นโครงการที่ทำให้โครงการต่อเนื่อง เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บัณฑิตที่ว่างงาน โดยเฉพาะบัณฑิตในท้องถิ่นชนบทมีงานทำและมีโอกาสได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นการลดปัญหาการว่างงานได้ระดับหนึ่ง
- 4.2.8 จากโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านได้มาก และข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่เป็นจริงซึ่งเปรียบเสมือนทุนทางข้อมูลในระยะยาว ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี

4.5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

4.5.1 การศึกษาและประเมินสภาพบริบทชุมชนของหมู่บ้านวังตะเคียนทองพบว่าหมู่บ้านวังตะเคียนทอง เป็นหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการดำรงชีวิตที่ค่อนข้างดี มีรายได้ที่พอเลี้ยงครอบครัวจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรส่วนใหญ่ เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตรกรรม ทางด้านสังคมการอยู่ร่วมกัน มีการร่วมมือกันพัฒนาหมู่บ้าน

มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีในระดับปานกลาง ประชากรได้รับการศึกษาสูงขึ้น ด้านสาธารณสุขประชากรมีสุขภาพที่แข็งแรง หมู่บ้านปลอดยาเสพติดประเภทยาบ้าและสิ่งเสพติดร้ายแรงอื่น ๆ มีระบบสาธารณูปโภคที่ครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า น้ำประปา ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรในหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดีในระดับหนึ่ง

4.5.2 การศึกษาและประเมินกระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง พบว่ากระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการตามที่รัฐบาลกำหนดขึ้น ตั้งแต่ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน การขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน จนกระทั่งได้รับจัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาทจากรัฐบาลและดำเนินการปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกกู้เงินไปประกอบอาชีพ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนกระบวนการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกยังไม่มีการชำระคืนเงินแต่อย่างใด

4.5.3 การประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง พบว่า กองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทองมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการกองทุนดำเนินงานไปตามหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการมีส่วนร่วมมากขึ้นต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ การดำเนินการกิจกรรมกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับประธานกองทุน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความสามารถมากกว่ากรรมการคนอื่น ๆ ในส่วนของสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและให้ความสนใจในการดำเนินงานของกองทุนเป็นอย่างดี

4.5.4 ปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานและปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนได้แก่ สมาชิกบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของคณะกรรมการกองทุนทำให้เกิดความเข้าใจผิดและไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย การเขียนหนังสือไม่ค่อยได้ อ่านหนังสือไม่ค่อยทำให้เกิดความล่าช้าและเป็นปัญหาในการทำเอกสารต่าง ๆ เช่น เอกสารเกี่ยวกับการเสนอโครงการขอเงิน การทำหนังสือค้ำประกันเงินกู้ เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานกองทุน คือ ประสพการณ์และทักษะความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุนที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

จากการศึกษาวิจัย การประเมินโครงการเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงิน ถิ่นที่หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จะทำให้ถึง ศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินถิ่น ซึ่งแยกกล่าวถึงความสำคัญในการประเมินโครงการ ได้ดังนี้

1. ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านรวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านที่เป็น ระบบ และมี ประสิทธิภาพ
2. ได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มี การช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านให้ดำเนินการอย่างมี ประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการ

การศึกษาถึงศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินถิ่น ที่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบล วังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาการประเมินโครงการเชิงคุณภาพ โดย ได้จัดลำดับขั้นตอนวิธีการศึกษาดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการศึกษาถึงศักยภาพของชุมชน กับอนาคตกองทุนเงินถิ่นที่บ้าน วังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา กับการเพิ่มศักยภาพของชุมชน โดยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบ จากเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ที่พรรณารายงาน การสำรวจ เน้นเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพของชุมชนในหมู่บ้านเท่านั้น

1.2 ข้อมูลจากเอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงาน ราชการที่สำคัญคือ สำนักงานพัฒนากรอำเภอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องข้อมูลในหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน

1.3 ข้อมูลจากการสำรวจ สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์

1.3.1 สัมภาษณ์ลักษณะภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้านวังตะเคียนทอง เส้นทางติดต่อกับชุมชนใกล้เคียงตลอดจนบริเวณสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องตามสภาพภูมิศาสตร์

1.3.2 การสังเกต ได้ใช้วิธีการสังเกต อย่างต่อเนื่องถึงลำดับขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินงาน เกี่ยวกับกองทุนเงินล้านหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทุกลำดับการ

1.3.3 การสัมภาษณ์ ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คณะกรรมการ สมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกองทุนเงินล้าน หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อเป็นการเน้นให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนเงินล้านที่เป็นค่าความจริง ของบุคคล จากเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

2. การจัดระบบข้อมูล ได้จัดแบ่งออก 2 กลุ่ม

2.1 ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 ข้อมูลจากภาคสนาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้จัดระบบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1-1.3 ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลจากภาคสนาม จัดระเบียบข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และเสนอผลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้ คือ

3.1 การประเมินค่า

3.2 การตีความ

3.3 การวิเคราะห์

3.4 การลงความเห็น

(โดยการวิเคราะห์ตามหลักการศึกษาระดับชั้นคุณภาพ)

4. การนำเสนอผลการศึกษา

จะได้เสนอผลงานการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลทั้งประเภท ปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้าน หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จะทำให้ทราบถึง ศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้าน ซึ่งแยกกล่าวถึงความสำคัญในการศึกษา ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้าน ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ได้ทราบถึงประสิทธิภาพ การจัดการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งพาเอง ได้อย่างยั่งยืน มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการประเมินกระบวนการ

1. การจัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุน

เมื่อได้ทำการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียบร้อยแล้วคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะประชุมปรึกษาหารือร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง เมื่อได้ระเบียบข้อบังคับกองทุน แล้วคณะกรรมการกองทุนจะแจ้งให้สมาชิกทราบ เกี่ยวกับรายละเอียดระเบียบข้อบังคับกองทุน เมื่อสมาชิกกองทุนทราบแล้ว สมาชิกจะมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นต่อระเบียบข้อบังคับที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดขึ้นว่าสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ มีข้อต้องแก้ไขหรือไม่ อย่างไร ถ้าสมาชิกเห็นชอบก็สามารถใช้ระเบียบข้อบังคับกองทุนนี้ เป็นระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านต่อไป

2. การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน

การทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยทำการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ และทำการกรอกแบบฟอร์มคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (แบบ กทบ.๒) ซึ่งในแบบฟอร์มจะประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญ คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุน ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านที่คณะกรรมการกองทุนจะต้องเตรียมและแนบ ไปพร้อมกับแบบฟอร์มคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากการศึกษาเอกสารประกอบการขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ได้แก่

- 1) แบบคิดตามสังเกตการณ์เลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) บันทึกการประชุมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น บันทึกการประชุมการเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน
- 3) ทะเบียนรายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง
- 4) ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง
- 5) ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง/ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 6) ทะเบียนผู้ถือหุ้นกองทุนหมู่บ้าน
- 7) ระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้าน / กองทุนเงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพ
- 8) สำเนาบัญชีธนาคารของกองทุนต่าง ๆ

9) ตำนานับครประจำตัวประชาชนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกคน

3. ระบบการจัดทำบัญชี

จากการศึกษาเอกสาร การสังเกตการทำบัญชี และจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

ในการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง จะจัดทำบัญชีโดยเน้นการจัดทำบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในการดำเนินกิจกรรมตามปกติ มากกว่าตามหลักวิชาการ ไม่มีค่าว่าเดบิต เครดิต แต่ยังคงบันทึกรายการบัญชีตามหลักบัญชีคู่ และใช้เกณฑ์เงินสดในการบันทึกบัญชี

การจัดเอกสารการทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน มีสมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานที่เกี่ยวข้อง คือ

1) สมุดบัญชี เป็นสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกรายละเอียด การรับ และการจ่ายเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย สมุดบัญชีรายรับ และสมุดบัญชีรายจ่าย

2) ทะเบียน ประกอบด้วย ทะเบียนคุมค่าของตู้ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ / เงินฝากรายตัว และทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค่าหุ้น / บริจาค

3) รายงานการเงิน ประกอบด้วย รายงานการรับจ่ายเงินประจำเดือน รายงานประจำปี ซึ่งได้แก่งบรายได้ - ค่าใช้จ่าย งบรายได้ - ค่าใช้จ่ายสะสม งบดุล

ในส่วนของการลงบัญชี และการจัดทำทะเบียนต่าง ในขณะนี้คณะกรรมการกองทุนโดยเลขานุการ ได้ทำการลงบัญชีไปบางส่วนแล้ว สำหรับเอกสารที่สามารถทำได้ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย นอกจากนี้ทะเบียนที่ทำการลงรายละเอียดแล้ว ได้แก่ ทะเบียนค่าของตู้ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมลูกหนี้เงินกู้ ยังมีเอกสารการลงบัญชีบางส่วนที่ยังไม่ได้ทำการจัดทำ เนื่องจากรายละเอียดหรือเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้าน หมู่บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกระแจะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จะทำให้ทราบถึง ศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนเงินล้าน ซึ่งแยกกล่าวถึงความสำคัญในการศึกษา ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้าน ที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

2. ใ้ทราบถึงประสิทธิภาพ การจัดการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งพาเอง ได้อย่างยั่งยืน มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้าน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

1. ปัจจัยด้านบวก

1.1 ประสพการของคนในชุมชนที่ประสบความล้มเหลวมาก่อนจึง ได้อาศัยเป็นบทเรียน ที่ให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิด ปัญหาซ้ำซาก

1.2 มีประสิทธิภาพใน การจัดการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งพาตนเอง ได้อย่างยั่งยืน มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้าน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัจจัยด้านลบ

2.1 คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้าง สูง ทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนเพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้ เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

2.2 ไม่มีประสิทธิภาพใน การจัดการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้พึ่งพาเอง ได้อย่างยั่งยืน มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และติดตามประเมินผลโครงการ กองทุนหมู่บ้านให้ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานภาคสนามผู้วิจัยได้มีการสร้างองค์กรย่อยภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน ออมทรัพย์ สัจจะเป็นต้น โดยมีทั้งหมด 8 กลุ่ม องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อเสริมประสิทธิภาพความ แข็งแกร่งในการดำเนิน โครงการตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกชุมชน

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในทัศนะของชุมชนหมู่บ้านวังตะเคียนทอง ต.วังกะทะ

อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา วัดจากแบบรายงาน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ

1. ผลโดยตรง (immediate result) เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินการ สามารถก่อให้เกิดรายได้และสามารถนำเงินคืนกองทุนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยทำให้กองทุนเติบโต ขึ้น

2. ผลการกระทบโดยตรง (direct impact) สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินการโครงการสามารถ ปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้ เข้มแข็งขึ้นกว่าเดิม

3. ผลกระทบโดยอ้อม (indirect impact) วิธีชีวิตคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ พึงประสงค์ก่อให้เกิดสันติสุขในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

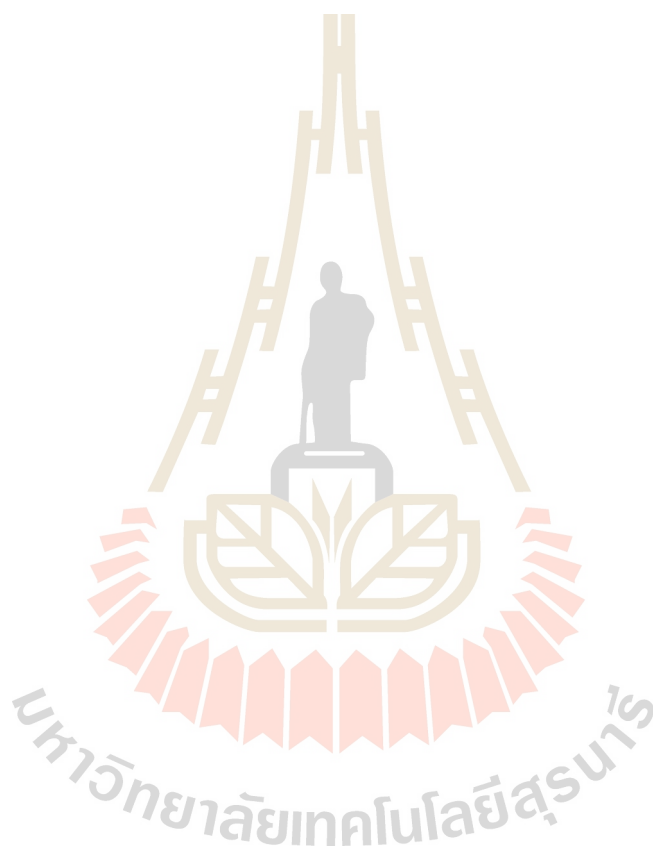
1. การเบิกจ่ายดอกเบี้ยและเงินอุดหนุน ค่าเช่า อยากรให้มีการกำหนดให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เมื่อจำเป็นยังพึ่งไม่ได้เท่าที่ควร

2. ควรมีการติดตามประเมินการบริหารงาน ของคณะกรรมการและชุมชนอยู่เป็นระยะ ๆ เพื่อ

หาข้อมูลมาประกอบการช่วยเหลือชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ

3.หาตลาดเพื่อส่งเสริมชุมชน ให้มากกว่าไทยช่วยไทย

4.เฉลี่ยผลผลิตของชุมชนทั่วประเทศ โดยจัดอันดับผลผลิตจากมากมาหาน้อยเพื่อหาสินค้า
ที่ตลาดส่งออกต้องการให้ชุมชนส่งสินค้าโดยตรง โดยผ่านรัฐบาล

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ , สำนักงาน . 2544 . คู่มือการดำเนินงาน สำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับ จังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง . สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ , สำนักงาน . 2544 . คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ , สำนักงาน . 2544 . ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 . กรุงเทพฯ : บริษัทสหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวิงตะเคียนทอง. 2544 . ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านวิงตะเคียนทอง. นครราชสีมา.
- นายสิบสอง . 2545 . อาทิตย์อุทธร . อาทิตย์วิเคราะห์รายวัน . 16 สิงหาคม 2545 , หน้า 22.
- นิตยา ชูโต . 2538 . การประเมินโครงการ . กรุงเทพมหานคร : พีเอ็น การพิมพ์.
- ปี 40 ยอดหนี้ทะลักเฉียดแสนล้าน . 2541 . ไทยรัฐ . 2 กุมภาพันธ์ 2541 , หน้า 9.
- เปิดตัวแบรนค์ชั้นนำระดับโลก . 2545 . ฐานเศรษฐกิจ . 11-14 สิงหาคม 2545 , หน้า 25.
- พญาน้ำแข็ง . 2545 . เรียงคนมาเห็นข่าว . มติชนรายวัน . 12 สิงหาคม 2545 , หน้า 4.
- มาตรการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม . 2542 . ประชาชาติธุรกิจ . 12-15 สิงหาคม 2542 , หน้า 15.
- เขาวดี ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ . 2542 . การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ . พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลขานุการไอโอบบผู้นำท้องถิ่นเสริมยุทธศาสตร์การลงทุน . 2545 . อาทิตย์วิเคราะห์รายวัน . 16 สิงหาคม 2545 , หน้า 23.

- สุนทร คงวราคม . 2545 . 1 ปีที่น้ำก้อ น้ำขุนแผลในใจที่เกินจะเขี้ยว . มติชนรายวัน . 12 สิงหาคม 2545 , หน้า 22.
- สถาบันราชภัฏ , สำนักงาน . 2544 . ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ . กรุงเทพฯ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ) . 2544 . รวมบทความทางการประเมินโครงการ . พิมพ์ครั้งที่ 6 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Stufflebeam , D.L. Education evaluation and decision making Bloomington : Indiana , Phi Delta Kappa National Study Ckomittee On Evaluation , F.E. Peacock Publishers , Inc., 1971.
- จักรทิพย์ นาดสุภา. เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต. หน้า 60

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

วิชัย คำกลาง. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กำจอน บุญจันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 44 หมู่ที่ 6 บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2545.

คำทอง วงษ์ทอง. ผู้ใหญ่บ้านปัจจุบัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กำจอน บุญจันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1836 หมู่ที่ 6 บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2545.

สำเนียงจบดี. ประธานกองทุน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กำจอน บุญจันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1170 หมู่ที่ 6 บ้านวังตะเคียนทอง ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2545.

คณะกรรมการและสมาชิกกองทุน. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กำจอน บุญจันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอประชุม

สาธารณสุขหมู่บ้านวังตะเคียนทอง. ตำบลวังกะทะ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 10, 13 มีนาคม 2545.

